

DARUL ALTARULUI ȘI CREDINȚEI

Apare cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului VLADIMIR, Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove
Publicație periodică de informație bisericească, teologie și spiritualitate a BISERICII ORTODOXE din MOLDOVA

„Străduiți-vă
să fiți în același
gând cu
Dumnezeu.”

(Sfântul Ignatie Teoforul)

Anul XII, Nr. 23-24
28 decembrie 2012

Pastorală la Nașterea Domnului

„Cu adevărat mare este taina creștinătății: Dumnezeu S-a arătat în trup...”

(1 Tim. 3, 16)

Prea Sfinți arhipăstori, Prea iubiți părinți slujitori, drept-măritori credincioși,

Sfânta noastră Biserică străbună ne aduce an de an vestea minunată pe care au purtat-o păstorilor odinioară îngerii cei din înălțime: „Iată vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul, că vi s-a născut azi Mântuitorul, care este Hristos - Domnul” (Luca 2, 10-11).

Nașterea Mântuitorului înseamnă începutul mântuirii neamului omenesc. Prin întruparea, moartea și învierea lui Hristos, s-a arătat în chip văzut dragostea lui Dumnezeu - Tatăl în lume, a răsarit „Soarele dreptății” și s-au deschis porțile împărăției veșnice, încuiate din pricina păcatului strămoșesc.

De fiecare dată când prăznuim Nașterea Domnului, mintea și inima noastră sunt cuprinse de simțăminte de evlavie în fața minunii care s-a săvârșit în peștera din Betleem, ca și de adâncă recunoștință față de Părintele ceresc și Maica Domnului, prin care ne-a venit nouă această negrăită bucurie.

Sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, praznicul cel mare al întregii creștinătăți, ne oferă prilejul să ne apropiem sufletește unii de alții, să mulțumim lui Dumnezeu că „a făcut milă cu poporul Său” și a trimis pe Fiul Său „să se nască și să crească, să ne mântuiască”.

În aceste zile pline de înălțare duhovnicească găsim clipe potrivite să ne mângâiem și să ne bucurăm împreună, că Dumnezeu a venit la noi în chip de prunc nevinovat, ca să ne câștige dreptul de fii și moștenitori ai împărăției cerești.

Sfintele evenimente, la care suntem martori prin credința noastră, au devenit piatră de hotar în istoria neamului omenesc, pentru începutul unei vieți noi de sfințenie, de credință, de dragoste și de dreptate între oameni, pentru că în Iisus Hristos Dumnezeu S-a descoperit nouă în chip desăvârșit și noi am intrat în comuniune cu

El. În Hristos „sălășluiește toată plinătatea dumnezeirii” (Col. 2, 9), „prin El a venit mântuirea” (Fapte 4, 12) și prin El am cunoscut „Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6).

La acest praznic domnesc, Biserica își cheamă fiii sufletești să vină și să se închine dumnezeiescului Prunc și să-i aducă, precum magii odinioară, daruri de mare preț: credința curată și neșovăielnică, nădejdea, ancoră de fapte vrednice de numele de creștin, adică de următor al lui Hristos, și dragostea, focul care încălzește sufletul, apropiindu-l de Dumnezeu și de semenii, și care topește gheața păcatelor și a răutății.

Dragii mei fii sufletești,

Nașterea Domnului ne-a adus acest mare dar al împăcării omului cu Dumnezeu și prin aceasta a împăcării oamenilor, precum ne spune Sfânta Scriptură: „Toate sunt de la Dumnezeu, Care ne-a împăcat cu Sine prin Hristos și Care ne-a dat nouă slujirea împăcării. Pentru

că Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine însuși, nesocotindu-le greșelile lor și punând în noi cuvântul împăcării” (II Cor. 5, 18-19).

Creștinii sunt chemați a face din viața de pe pământ o continuă strădanie spre împăcare, armonie și dragoste.

Sfânta noastră Biserică Ortodoxă din Moldova și în acest an a trecut prin greutăți, supusă fiind diferitor încercări și tulburări, însă cu ajutorul Atotputernicului Dumnezeu, prin credință nestrămutată și rugăciune continuă Adevărul copleșește și înobilează sufletele și viața creștinilor.

Biserica mamă nu și-a precupețit forțele și a depus efort considerabil întru amplificarea slujirii morale și sociale. Au fost intensificate activitățile în rândul tinerilor; slujitorii noștri nu au dat uitării pe cei din spitale, aziluri, penitenciare și pe toți cei împovărați cu necazuri.

Drept - slăvitori creștini,

Bunul Dumnezeu să vă ajute să petreceți Sfintele sărbători ale Crăciunului, ale Anului Nou și ale Botezului Domnului cu belșug de pace, cu deplină sănătate, cu înalte și curate bucurii.

Părințele vă îndemnă ca și în noul an al bucurărilor Domnului să dăm dovadă că suntem credincioși pioși, cu frică de Dumnezeu Cel Preaînalt și cu deplină ascultare față de Biserică și astfel vom izbui împreună întru propășirea binelui și a dreptății.

Nașterea lui Hristos să ne fie tuturor de mult folos.

Sărbători fericite. La mulți ani!

Cu dragoste în Pruncul Hristos,

+ Vladimir

Mitropolitul Chișinăului
și al Întregii Moldove

Nașterea Domnului,
2012/2013
or. Chișinău

Eparhia Chișinăului – 200 de ani

În anul 2013 se împlinesc 200 de ani de la apariția, în spațiul dintre Prut și Nistru, a primei structuri ecleziastice ortodoxe ce a unificat sub auspiciile sale toate bisericile ortodoxe ale regiunii, creând o unitate autonomă. Meritul apariției acestei instituții întru totul se datorează iubitorului de Dumnezeu și merituosului mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni.

Este bine cunoscut faptul că, în 1812, teritoriul amintit mai sus a fost inclus în componența Imperiului Rus, iar odată cu aceasta a venit și ordinul Împăratului Alexandru I către mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni despre

„întocmirea unui plan privind organizarea noii eparhii de după Nistru”. Proiectul a fost întocmit și trimis Sfântului Sinod de la Sankt-Petersburg cu protoiereul Petru Kunițchi, care urma, în caz de necesitate, să aducă explicații în problemele ce vor provoca nedumeriri. Referatul cu propunerile mitropolitului Gavriil

a fost înaintat Sfântului Sinod la 4 noiembrie 1812. După ce acesta a fost analizat amănunțit, a fost transmis Împăratului Alexandru I, care l-a aprobat la 21 august 1813. Noul regulament privind organizarea Bisericii Ortodoxe din Basarabia a fost expediat Sfântului Sinod, iar după ce a fost publicat, au primit câte un exemplar membrii Sinodului, arhieriei eparhioți, membrii biroului sinodal, lavrele stavropighiale, tipografia. 100 de exemplare au fost expediate la Chișinău, pentru a fi distribuite în noua eparhie. Prin ordinul Nr. 3220 din 25 septembrie 1813, Sfântul Sinod se va adresa pentru prima dată către ierarhul Gavriil prin titulatura “Membrului Sinodal și Exarh Prea Sfințitului Gavriil, mitropolitul Chișinăului și Hotinului”.

(Continuare în pag. 12) ►

DE LA SUFLET LA SUFLET

Mai așteptăm un sfârșit al lumii?

Multă lume, inclusiv creștină, a fost alarmată că va fi sfârșitul lumii în data de 21 decembrie 2012. A trecut această dată și auzim noi preziceri.

Unii vorbesc, alții cred, iar cineva profită.

Lumea este atât de derutată și manipulată, încât te minunezi, cât de ușor poate fi indusă în eroare.

Mare forfotă a fost prin piețe, magazine, baze angro etc., deoarece unii se asigurau, aprovizionându-se cu produse alimentare. Însă mai nimeni nu s-a grăbit să se împace cu aproapele, să facă o spovedanie, să înalte o rugăciune cu osârdie...

„Să nu slăbească inima voastră și să nu vă temeți de zvonul care se va auzi în țară; căci anul acesta va veni un zvon, iar în anul următor altul...” (Jeremia 51, 46), ni se spune încă din perioada veterotestamentară.

Lumea este înfricoșată, dar îi lipsește frica de Dumnezeu, care, după înțeleptul Solomon, este: „începutul înțelepciunii... urgisirea răului... nădejdea celui tare... izvor de viață... lungirea zilelor (omului)”

Îi este frică doar celui care trăiește fără Dumnezeu. Eu nu mă mai tem de Domnul, ci Îl iubesc”, spunea Sfântul Antonie cel Mare.

„Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” ne-o spune Însuși Mântuitorul.

Numai cu Domnul suntem în siguranță, doar cu El depășim moartea. Nu trebuie să ne fie frică de moarte sau de sfârșit, să ne temem de neînviere.

Să ne temem de păcate și patimi, care de-a dreptul ne omoară sufletul. Să ne fie frică când se răcește dragostea între noi și față de Domnul.

Să auzim binecuvântarea cerească “Pace vouă!”, dorindu-ne unul altuia “sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos”

Rubrică susținută de
Prot. Octavian MOȘIN

Tinerii alături de mai multe familii nevoiașe ale capitalei

La 19 decembrie, în biserica Universității de Stat din Moldova, a fost organizat un concert duhovnicesc prezentat de corul „Brio Sonores”.

La sărbătoare au fost invitate peste 50 de familii nevoiașe din Chișinău. De rând cu ele au fost prezenți circa 30 de

studenți orfani și numeroși copilași din familii social-vulnerabile.

Corul a prezentat cântări bisericești specifice acestei perioade, înmiresmând sufletele celor prezenți.

A urmat un Te Deum de sănătate, oficiat de către un sobor de preoți în frunte cu părintele Octavian Moșin, și un cuvânt de învățătură și de încurajare pentru cei mai triști ca noi.

Fiecare a avut parte și de daruri alese, pe care le-au dus acasă, ducând și bucuria zilei, zi în care a fost serbat Sfântul Părinte Nicolae.

Sărbătoarea a fost organizată de către Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului și Asociația Studenților Creștini Ortodocși.

Sursa: www.ortodox.md

Sfântul Nicolae a adus bucurii copilașilor din centrele de plasament

În ziua prăznuirii Sf. Irh. Nicolae s-a organizat o sărbătoare de suflet pentru 200 de copii din centrele municipale de plasament.

Evenimentul s-a desfășurat în incinta bisericii „Întâmpinarea Domnului”. Tradițional de Sf. Nicolae, Liceul republican cu profil real prezintă cântări, poezii și colinde închinare sfântului. Anul acesta manifestarea a fost pentru micuții orfani, aducându-li-se alese bucurii și mângâieri.

La eveniment au poposit și elevi de

la Liceul „Litterarum”, care au adus vestea sărbătorii.

Micuții veniți din diverse centre de plasament au colindat și au recitat poezii, iar drept bucurie au primit din partea liceenilor și bisericii dulciuri, rechizite școlare și altele necesare unui elev.

Manifestarea a fost organizată în comun de către Asociația Studenților Creștini Ortodocși, Liceul republican cu profil real și Direcția municipală pentru protecția dreptului copilului.

Sursa: www.ortodox.md

Masteranzii de la Facultatea de Litere implicați în ore publice de religie

“Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeuul nostru, răsărit-a lumii Lumina cunoștinței; că întru dânsa cei ce slujeau stelelor, de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății, și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne, slavă Ție”.

Acesta a fost motto-ul lecțiilor publice ținute de către masteranzii de la Facultatea de Litere, USM, specializarea Studii filologice și spiritualitate creștină.

Mai multe lecții deschise de Religie au avut loc în zilele de 19 și 20 decembrie 2012 în cadrul liceului “Natalia Dadiani” din or. Chișinău.

Orele au fost predate de masteranzii Nicolai Boian, Petru Bordian, Magdalena Bortă, Ion Frunze și Maxim Munteanu pentru elevii din clasele I-II.

La aceste ore au asistat Emilia Oglindă, conferențiar universitar, doctor în filologie, USM, masteranzi de la Studii filologice și spiritualitate creștină și reprezentanți ai administrației liceului.

Dat fiind faptul că suntem în preajma sărbătorilor de iarnă, subiectul lecțiilor a fost “Nașterea Domnului – praznic luminos și dumnezeiesc”.

În deschiderea activității au fost rostite rugăciunile înainte de lecție “Doamne, Doamne cereșc Tată”. După care copiilor le-a fost explicată importanța acestei sărbători în viața noastră, au fost

istorisite unele texte pentru ca elevii să răspundă îndemnului de a asculta Cuvântul lui Dumnezeu cu bucurie. Copiii au aflat și care este rolul colindelor în viața creștinului.

Elevii s-au arătat deosebit de interesați, lucru demonstrat de faptul că aceștia s-au implicat foarte activ, au demonstrat multă dragoste și credință pentru Dumnezeu prin modul de abordare și de cunoaștere a subiectelor puse în discuție.

Copiii au efectuat un desen pentru a releva subiectul dat, și anume, au desenat pătuțuri pe care le-ar fi oferit ei pruncului Iisus.

Partea cea mai interesantă a fost interpretarea unor colinde.

Emilia Oglindă, doctor în filologie, asistentă la aceste ore de religie, a apreciat pozitiv lecțiile, menționând că s-a reușit și s-au organizat lecții atractive, frumoase și interesante. “Am avut o mare bucurie sufletească. Elevii au fost activi, au demonstrat implicare și creativitate.

Consider că asemenea lecții au un rol esențial

al în formarea personalității copilului și în dezvoltarea culturii acestuia”, a ținut să menționeze Emilia Oglindă.

Potrivit ei, educația creștină este cea care îl obișnuiește pe copil să se comporte corect în societate. “Această artă nu este una simplă pe care o poate îndeplini oricine. Societatea are nevoie de copii buni, cinstiți, credincioși și cu frică de Dumnezeu”, a mai adăugat dna Oglindă.

La finalul activității, elevilor li s-au împărțit ico-nițe, iar ora s-a încheiat cu rostirea unei rugăciuni de mulțumire pentru Tatăl Cereșc.

Sursa: <http://masterateortodoxe.blogspot.com/>

Bucurii de Sf. Nicolae pentru copii din Condița

În cadrul campaniei “Adu zâmbetul pe fața unui copilaș”, desfășurată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși, în ziua prăznuirii Sf. Nicolae a fost organizată o sărbătoare de suflet pentru 34 de copii din s. Condița, mun. Chișinău.

Micuții din familii nevoiașe au fost transportați cu autocarul în capitală, fiind așteptați la Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei. Aici colabo-

ratorii instituției i-au întâmpinat cu multă grijă și căldură.

Elevii de la Condița au venit cu colinde, poe-

zii și cântece, iar drept mulțumire au primit dulciuri și alte daruri.

A urmat o excursie prin muzeu și o lecție de origami, copiii confecționând brăduțul de iarnă.

Acțiunea a fost posibilă grație conlucrării dintre colaboratorii muzeului, membrii ASCO, mănăstirea Condița și

Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului.

Natalia MOȘIN

Universul și Viața în Lumina Nașterii lui Hristos

Miliarde de stele, galaxii și clusterii își dezvăluie formele și strălucirile impresionante. Explorarea cosmologică ne încredințează, prin aceasta, că depărtările universului ascund frumuseți ce par destinate unor descoperiri treptate. În ultimii 10 ani, telescopul Hubble a capturat imagini spectaculoase, ale unor artefacte gravitaționale gigantice, plăsmuite din gaz și praf interstelar, întinse pe sute de mii de ani lumină cubi, cu forme și cromatici încântătoare.

ță în adevăr și dreptate, purtând în trupurile lor rănile prețioase ale jertfei. Și, la capătul de sus al acestor experiențe existențiale de întrupare a năzuințelor spiritului omenesc în lume, sfinții întrupează poruncile divine și se lasă ei înșiși imprimați, întipăriți, în trupul, sufletul și viața lor de Spiritul divin, făcând în felul acesta sesizabilă în ei și în lume, de-a lungul vieții lor și al istoriei, lucrarea lui Dumnezeu.

Creația - Operă ce dezvăluie pe Dumnezeu

Praznicul Nașterii Domnului ne dezvăluie înțelesul tuturor acestor situații remarcabile. Când Fiul lui Dumnezeu se face om, se vede mai deslușit cum toate cele din lume sunt întipărite de Rațiuna Supremă, de Logosul divin, și cum toate sunt expresia unei lucrări dumnezeiești care le-a făcut pe toate așa. În lumina Întrupării, și Creația, și Scriptura se vădesc a fi trepte care conduc spre Dumnezeu și care îl pregătesc pe om pentru comuniunea desăvârșită cu El, comuniune care va fi posibilă în Hristos născut om din Fecioara Maria.

Sfântul Maxim Mărturisitorul, făcând referire la rațiunile din Creație și din Scriptură (logoi), vede și în Creație, și în Scriptură întrupări ale Logosului. Creația este prima întrupare a lui Hristos. Scriptura este coborârea lui Dumnezeu în cuvinte, iar Întruparea Fiului lui Dumnezeu ca om este cea care le împlinește pe celelalte. Părintele Stăniloae observă că, încă din legea naturală, se vedea intenția lui Dumnezeu ca, de la vorbirea indirectă, prin cuvintele concretizate în legi naturale, să treacă la vorbirea directă, prin poruncile scrise, pentru a se dezvălui într-un fel mai evident. Iar la urmă, scrie părintele Stăniloae, „era necesar ca, după ce a făcut auzite cuvintele Sale, să Se arate Însuși Cuvântul și...”, prin Întrupare²⁴. Iar acestea se întemeiază în faptul că întreaga Creație este făcută întru, prin și pentru Hristos Logosul: „Pentru că întru El au fost făcute toate, cele din ceruri și cele de pe pământ, cele văzute și cele nevăzute, fie tronuri, fie domnii, fie începătorii, fie stăpânii. Toate s-au făcut prin El și pentru El” (Coloseni 1, 16).

Taina Tainelor, care face toate acestea posibile, spune în alt loc părintele Dumitru Stăniloae, urmând Sfântului Maxim Mărturisitorul, este tocmai aceea că Dumnezeu cel necreat a făcut o Creație pe care o poate aduce în stare de unire cu El. Nici o parte a realității nu rămâne în afara acestei taine⁵! Iar Întruparea împlinește această Taină, întrucât Fiul lui Dumnezeu se face om. Când intră în cuprinsul lumii, El vine întru ale Sale! Văzându-L pe Fiul lui Dumnezeu născut om, înțelegem că până la Întruparea Lui, prin toate cele create, prin Scriptură, dar și prin însăși felul omului de a fi, cu strădania lui de a imprima spiritul său în materia lumii, Logosul divin a pregătit lumea pentru Întruparea Sa ca om.

Când Cerurile se deschid și Îngerii cu oamenii cântă împreună, raționalitatea lumii atinge condiția ei deplină, devenind raționalitate drept-slăvitoare. Cerul participă, prin steaua călăuzitoare, la bucuria oamenilor și a îngerilor, primind pe Cel ce l-a făcut, născut Prunc din Fecioara Maria. La fel și lumea necuvântătoarelor, și pământul care găzduiește venirea Fiului în lume. Toate Îl primesc, iar aceasta se petrece pentru că mai întâi de toate întreaga Creație a fost făcută prin El și pentru El. Creația este o plasticizare a bunăvoințelor lui Dumnezeu, întreg conținutul ei nefiind altceva decât o raționalitate adusă la existență din bunăvoință divină liberă, prin Fiul lui Dumnezeu – Logosul, de către Persoanele Treimii Care au voit să împărtășească oamenilor viața și iubirea.

Creația întreagă e străbătută de evenimentul Întrupării

Așadar, pentru că întreaga Creație, viața și omul sunt, în esența lor, plasticizări ale bunelor voiri divine, fiind exprimarea sensibilă a gân-

în organizarea grupurilor de insecte, în viața și mișcarea păsărilor și animalelor. Studiile conving că, în mușuroaiele de furnici, în configurarea și dinamica stolurilor de păsări sau în roiurile de albine, în milioanele de specii vii, în zecile de mii de grupuri care le adună, sunt prezente comportamente altruiste, ierarhii, roluri multiple, tipare de organizare cvasi-sociale³. Și din nou trebuie spus că nu avem de-a face doar cu o lume plină de raționalitate, adecvată rațiunii omenești, așezată înaintea noastră ca o sarcină de explicitare a unui mecanism complex. E vorba și de o lume plină de lecții morale, de indicații etice, care stârnește admirația, o lume care poate constitui o lecție pentru buna viețuire a omului.

Așadar, lumea întreagă dezvăluită de lumină se desfășoară în fața omului ca un labirint capabil să-i dezvolte puterile lui înțelegătoare, deopotrivă ca loc al explorării și al exersării lui etice, dar și ca spațiu al contemplării și al înstrăinării de lume, destinat în cele din urmă unui spirit chemat să-i depășească toate frumusețile, printr-un exercițiu ascetic și contemplativ, care să-l aducă pe om în stare de a-L sesiza pe Cel ce le-a creat pe toate.

Urmele spiritului uman imprimate în substanța lumii

Mai general, întreaga lume a vieții omenești ascunde variate forme de întrupare. Nu este vorba doar de o raționalitate a lumii, plasticizată în structurile cosmice, căreia îi spunem matematică, astrofizică sau cosmologie. Nu e vorba doar de o raționalitate profund întipărită în constituția și mișcările lumii vii, căreia știința i-a alocat arii precum biochimia, biofizica, medicina sau sociobiologia. Nu e vorba doar despre raționalitatea profund întipărită în dinamica terestră, căreia îi spunem geofizică sau ecologie și care dezvăluie felul cum solul și apele Terrei, anvelopa atmosferei și tectonica plăcilor, antrenează o amplă, complexă și decisivă mișcare a resurselor fizice pentru întreținerea viețuitoarelor, pentru hrana și viața omului. Nu doar în aceste cazuri avem parte de forme de raționalitate prezentă în corporalitatea lucrurilor, de plasticizări ale unor rațiuni ce organizează armonios lumea, făcându-le pe fiecare să slujească altora într-un mod care păstrează unitatea lumii în diversitatea ei.

Și viața omului e o continuă exprimare a sufletului său, ca rădăcină a vieții trupesti, prin trupul lui vizibil și sensibil. Și limba pe care o vorbim e o formă plasticizată a gândurilor și experiențelor vieții fixate în unități distincte de înțeles, cărora le spunem cuvinte. Și scrisul reprezintă cuvintele încorporate în șiruri de semne grafice, care întipăresc gândurile cuiva peste veacuri. Și operele de artă sunt forme de întrupare, în substanța lumii, plasticizări ale ideilor și intențiilor artistului, tot așa cum și literatura e înveșmântarea văzută a unei experiențe interioare, scoaterea ei la iveală prin împrumutul cuvintelor, prin folosința vocabularului. Orașele, construcțiile arhitecturale, spectacolele, evenimentele istorice, organizarea socială, regimurile politice, toate și fiecare în parte, pot fi văzute ca plasticizări ale unor intenții omenești, care lasă în trupul naturii create, al lumii și al istoriei urme văzute. În toate, omul întipărește proiectele sale. În mod excepțional, eroii se lasă întipăriți de năzuințele cele mai înalte ale umanității, imprimați de dorul ei după o via-

durilor și planului lui Dumnezeu, înțelegem de ce în toate cele create găsim o raționalitate profundă, și de ce și viața omului se dovedește a fi, în esență, o exprimare plasticizată a spiritului său, imprimată în variate forme în materia lumii și în trupul istoriei. Sfântul Maxim Mărturisitorul scrie că „pentru noi cei groși la cugetare a primit să Se întrupeze și să Se întipărească (să ia chip) în litere, în silabe și cuvinte, ca din toate acestea să ne adune pe încetul la Sine pe noi, cei ce urmăm Lui, uniți în Duh”⁶. Întruparea Cuvântului în Hristos pentru oameni, scrie părintele Stăniloae, e pusă în legătură cu în-corporarea Lui în toate lucrurile, „ca în niște semne”.

În felul acesta înțelegem că toată Creația și istoria lumii este străbătută de evenimentul Întrupării Logosului, întipărit în lucrurile create mai întâi în om, în chipul lui dumnezeiesc, prin excelență, în cuvintele Scripturii și, în fine, și în mod deplin, în Iisus Hristos. Nimic din ceea ce există nu rămâne în afara acestei intenții de învățare și dezvăluire a lui Dumnezeu. Prin toate cele create, Dumnezeu se arată și se ascunde, în același timp. Nimic nu rămâne în afara acestei iubiri a lui Dumnezeu, Care lucrează acoperind și descoperind totodată pe Dumnezeu în lumea creată și în viața omului. În toate cele create există înțelesuri care trimit la El, încât lucrurile, creaturile și Scriptura se arată ca porți de intrare a omului în orizontul spiritual al vieții. Și, la urmă, dar mai presus de toate, Fiul lui Dumnezeu făcut om, Iisus Hristos, se arată pe Sine ca Ușă care duce pe om la Dumnezeu Tatăl, în Duhul Sfânt.

Acum înțelegem de ce omul, prin toate câte face, se dezvăluie și se ascunde deopotrivă, exprimându-se pe sine prin artă sau inginerie, dar rămânând, în același timp, ascuns în toate și mai presus de toate aceste expresii văzute. Pentru că întreaga Creație e, mai întâi, o dezvăluire a lui Dumnezeu Care se face cunoscut prin Creație și Scriptură, și prin Fiul făcut om, dar Care rămâne ascuns în porunci și se dăruiește pe Sine și se împărtășește oamenilor tainic în Biserică, prin Sfintele Taine. „În fiecare lucru e întreg Cuvântul lui Dumnezeu”, scrie Sfântul Maxim Mărturisitorul. (...) E prezent în toate prin rațiunile lor ce iradiază din aceeași Rațiune și în toate cuvintele ce ni le adresează prin ele același Cuvânt ipostatic. Numai pentru că S-a întrupat Cuvântul dumnezeiesc, în această nouă lege a harului El poate fi văzut în toate lucrurile”, „ca încorporări ale rațiunilor și cuvintelor Lui”, fără ca aceasta să însemne identificarea Lui cu ele. Numai cu ajutorul harului, omul poate să ajungă să îl simtă pe El lucrând în ele „ca Subiect mai presus de ele, transcendent lor”⁷.

Acum se vede mai deslușit de unde și de ce are omul puterea de a crea, de a construi, de a organiza lumea și viața. Ființă creată după chipul lui Dumnezeu, omul - ca un dumnezeu mai mic, e rânduit în lume cu puterea de a-și întipări spiritul lui în substanța ei, pentru că în ultimă instanță lumea e destinată să se umple prin lucrarea lui, de Duhul Sfânt, atunci când omul îi urmează în viață Dumnezeului-om Iisus Hristos.

Note:

1. Vezi Hans Blumenberg, „Lizibilitatea lumii”, traducere de Maria Magdalena Angheliescu, Cluj: Editura TACT, 2011, 430 p.
2. Cât și mai ales cum ar fi progresat știința dacă am fi trăit într-un Univers neinteligibil, fără legi? Ce rost ar mai fi avut o astfel de cunoaștere și cum s-ar fi putut ea transmite de la o generație la alta? De fapt, cu mare greutate ne putem imagina procese care să nu fie în nici un fel descriptibile, câtă vreme în universul acesta, chiar și haosul suportă descrieri matematice?
3. Date de acest fel fac parte din aria sociobiologiei, care, cu excepția unor interpretări ideologizante, reprezintă o vastă și interesantă arie de lucru, în care sunt urmărite și consemnate date și situații de acest fel din lumea vie.
4. Pr. Dumitru Stăniloae, nota 181, în Sf. Maxim Mărturisitorul, „Ambigua”, Editura I.B.M.B.O.R., 2006, p. 226.
5. „Teologie Dogmatică Ortodoxă”, vol. III, Editura I.B.M.B.O.R., 1997, p. 5.
6. Sfântul Maxim Mărturisitorul, „Ambigua”, 98, p. 370.
7. Părintele Dumitru Stăniloae, nota 319, în Ibidem, pp. 370-372.

Diac. dr. Sorin Mihalache
Sursa: www.ziarullumina.ro

Lumea – spațiu experiențial pentru exersarea puterilor omenești

Însă nu doar cosmosul este sesizabil. Lumea înconjurătoare se dezvăluie, pentru întreg echipamentul senzorial al omului, ca diversitate de stimuli, gata să ofere experiențe noi unui spirit mișcat să o descopere. Formele lucrurilor și sunetele lumii, culorile și texturile lor se desfășoară în fața noastră ca o școală. Cum se poate vedea cu ușurință în viața fiecărui copil, zi de zi, lumea receptată de om se dovedește a fi un laborator experiențial, gata să-i exerseze puterile de sesizare și înțelegere.

Poate cel mai pregnant, putem vedea acest univers al stimulilor și al experiențelor adecvate omului, în mijlocul naturii, acolo unde darurile lui Dumnezeu sunt mai evidente. Pădurea cu copacii și aerul ei curat, vârfurile înalte ale munților, foșnetul frunzelor și cântul păsărilor, susurul râurilor și adierea vântului, fiecare în parte și toate la un loc, stimulează contemplația și au evidente efecte terapeutice. Numeroase cercetări recente au scos la iveală acest caracter terapeutic al ambientului natural și efectele benefice asupra sănătății și calității vieții. E important de spus aici, pe de altă parte, că științele vieții nu au reușit să catalogheze toate speciile existente pe Terra și că nici industria farmaceutică nu a reușit să pună în evidență, cu atât mai puțin să folosească întreg potențialul terapeutic al lumii vii.

Pe de altă parte, în multitudinea vietăților minuscule, în forfota și mișcarea vieții, știința descoperă o raționalitate profund întipărită

În căutarea duhului pierdut al Crăciunului

Nașterea lui Hristos este, prin excelență, un eveniment teologic împrejmuit de taină și paradox. Taina întotdeauna inaugurează paradoxul, ambele fiind prinse în copcia uimirii și a minunării. Taina și paradoxul capătă viață doar în uimire și minunare. Întruparea le cuprinde în sine pe ambele. E o taină cum Fiul lui Dumnezeu Se înomenește, „sfășie” cerurile și vine să-și asume condiția precară și efemeră de om. Minte greu poate accede la un asemenea mister, care poate deveni sondabil – în măsura capacităților și limitărilor umane – doar prin credință.

Societatea în care trăim se zbate cu încăpățănare pentru constatarea divorțului – dacă e cu puțință cât mai repede – dintre divin și uman și invers. Dumnezeuiescul să plece de unde a venit, iar umanul să devină și „mai” uman.

Drama Crăciunului fără Hristos

Mentalul colectiv al românului din preajma sărbătorilor de iarnă ne livrează cel mai „eficient” exemplu în favoarea susținerii tezei că ne adevărm foarte ușor unei culturi, unui soi de comportament care ignoră, direct sau indirect, sau, mai degrabă, neagă faptul Întrupării.

Omul consumist nu se mai lasă modelat, cizelat și împodobit de semnificațiile profunde și reale pe care le comportă sărbătoarea Crăciunului. Bradul, cozonacii, tradițiile populare (nu că n-ar fi importante) au avut „grijă” să-L scoată pe Hristos de pe scena acestei sărbători. E o formă de izgonire „eleganță”, de secularizare dinspre interior înspre exterior, care mi se pare a fi cea mai catastrofală.

În aceste vremuri dominate numai de legea consumismului, „icoana” evenimentului Întrupării e amplu căptușită de materialism (nu de materialitate, care este bună). E mult mai simplu să te zbați pentru achiziționarea unui brad sau a unei rețete culinare specifice acestor sărbători decât să te lași pătruns de nevinovăția Pruncului născut în ieslea Betleemului. Dorințele oamenilor, în aceste zile, sunt îndreptate (aproape) numai înspre comercial și gastronomic. Bucuria e mai mult un efect al desfătării trupesti decât o realitate spirituală. Crăciunul a devenit un brand al comerțului și al bucuriei strict efemere. În

acest fel, ajungem să sărbătorim „crăciunuri” fără de Hristos. Asta da paradox! Numai că acesta nu e în stare să „frângă” mintea omului. Cel mult o îndobitocește, întorcând-o cu vioiciune înspre grosier și materialism.

Nu am auzit încă pe nimeni (și dacă vor fi fiind, sunt mult prea puțini) să se plângă de faptul că Hristos încă nu S-a întrupat în inima și viața lui. În schimb, dacă nu vine „moșu” și nu se „descinde” vreun brad din pădurea seculară, totul pare sumbru și fără sens.

Sufletul omului consumist nu mai pare mișcat de tainele și paradoxurile Întrupării, pe care cred că, în parte, nici nu le știe. În acest fel, taina identității lui Hristos, adică divino-umanitatea, ajunge să fie aspru stîrbită și, de ce nu, asasinată. Divorțul între divin și uman se instalează din plin. Observăm cât de ușor e „sustrasă” divinitatea din umanitate. Bradul, moșul, cozonacii și sarmalele sunt de vină. Să nu fim răstălmăciți. Sunt importante și acestea, dar nu atât de importante încât să aibă efectul unui paralizant, al

unei pastile care produce amnezie față de ceea ce e cu adevărat esențial și dătător de bucurie în sărbătoarea Crăciunului: adevărul nestrămutat că Fiul lui Dumnezeu S-a născut printre oameni a devenit Om pentru noi, oamenii, instaurând și fundamentând, în chip uimitor, taina unirii neamestecate dintre divin și uman.

Crăciunul e taina Bucuriei, a Iubirii și a Smereniei coborâte printre noi, în ciuda faptului că trăim într-o lume profund stigmatizată de tristețe, ură și, mai ales, mândrie.

Desprinderea dumnezeiescului de umanitate nu e atât de bine conștientizată la nivelul oamenilor de rând, al celor simpli, fără pregătire intelectuală. E detectabilă doar din practică, din modul cum se raportează la Crăciun. Evident, nu ne permitem luxul de a generaliza. Mai sunt oameni care înțeleg și interiorizează taina Întrupării. Trist e că sunt din ce în ce mai puțini. Nu propun o imagine pesimistă, ci, cred, una extrem de realistă.

La cei „mobilați la etaj”, lupta împotriva Întrupării îmbracă haina materialismului practic și dialectic (asta nu înseamnă că statutul de intelectual conferă în chip automat și necesar „statutul” de ate și materialisti). Vocile unora ar propovădui de pe toate gardurile: nu avem nevoie de Spirit care să spiritualizeze materia, ci de mai mult uman care să ne umanizeze; avem nevoie de un Hristos mai uman și nu așa de dumnezeiesc precum ni-l predică Biserica. În acest caz, asistăm la ceea ce, paradoxal și tautologic, aș numi infuzie de mai multă materie în materie, de mai mult uman în persoana lui Iisus Hristos, uman care să-i asigure pierderea în anonimat.

Dacă Hristos, Persoana divino-umană, vine să spiritualizeze materia, să o facă mai transparentă, transformând-o în materialitate diafană, în virtutea dumnezeiescului prezent în uman, omul consumist, prin viața lui, propune solidificarea spiritului, congelarea lui, dacă e cu puțință, transformându-l în materialism, în virtutea eliminării dumnezeiescului din uman, în virtutea „umanizării” umanului. Aceasta e drama Crăciunului fără Hristos.

† PS Ignatie (Mureșanu)

Sursa: www.ziarullumina.ro

Dorul după ieslea de lut

Fericitul Ieronim (331-420) s-a stabilit în anul 386 la Betleem, unde a înființat o mănăstire dedicată ospitalității pelerinilor și sărmanilor, bazându-se pe sprijinul material al ucenicilor sale aristocrate romane. Într-o predică de Crăciun, el avea nostalgia ieslei simple de lut în care Domnul S-a născut. Discursul său omiletic este provocat de ieslea de argint din peștera Nașterii, care înlocuise sau acoperise ieslea de lut de la începuturi. Contrastul între ieslea originară, din lut, și cea ulterioară, din argint, îi oferă prilejul să-și construiască exercițiul de admirație a sărăciei Domnului care strălucește smerit în gunoiul lumii: „Ah, cât aș dori să mi se dea să văd această iesle în care Domnul S-a odihnit! Noi am crezut că-L cinstim pe Hristos luând ieslea de lut și punând una de argint, însă mi-era tare dragă aceea, care a fost luată (dată la o parte): păgânătatea pretinde argint și aur. Pentru credința creștină era mai valoroasă ieslea de lut. Cel care S-a născut în această iesle condamnă aurul și argintul. Nu-i condamnă pe cei care au crezut că-L cinstesc pe Hristos cu aceste bogății, cum nu-i mai condamnă pe oamenii care au fărâșit vase de aur în templu, însă Îl admiră pe Stăpânul Care, Creatorul lumii fiind, nu Se naște în preajma aurului și argintului, ci în gunoi”.

Tâlcuirea profeției despre prezența bouului și a asinului lângă ieslea Domnului (Is. 1, 3), cu o transparentă aluzie euharistică referitoare la Cel care S-a născut în staul și a fost așezat în ieslea Betleemului (Casa Pâinii) ca hrană a poporului nou, provenit dintre iudei și dintre neamuri: „...și ea L-a culcat în iesle” (Lc. 2, 7b). Mama Sa L-a culcat. Iosif nu îndrăznește să se atingă de acest prunc, de care știa că nu a fost născut de către el. Mirat, bucuros, nu îndrăznește să se atingă de copil. „Și ea L-a culcat într-o iesle.” De ce într-o iesle? Ca să se împlinescă cuvântul profetului: „Boul și-a recunoscut stăpânul său și asinul ieslea domnului său” (Is. 1, 3). El scrie într-un alt loc: „Oameni și dobitoace vei izbăvi Doamne” (Ps. 35, 6b). De ești om, mănânci pâine. De ești animal, tragi la iesle”.

Locul de găzduire și al Nașterii Domnului corespunde logicii kenotice a Întrupării. Dumnezeu alege să Se nască sărman, nu în slava cetății sau a Templului iudaic, ci în gunoiul păcatelor noastre, ca să-l ridice pe omul săr-

man, sărăcit de slavă, prin păcatul cel vechi: „Pentru că nu mai era loc de găzduire pentru ei”, infidelitatea iudaică umpluse toată cetatea. Hristos nu găsește loc nici chiar în Sfânta Sfințelor, unde aurul, podoabele, mătasea și argintul scânteiau: nu, El nu Se naște printre aur și bogății, ci Se naște în gunoi, adică într-o iesle, căci unde este ieslea, acolo e și gunoiul, în tina păcatelor noastre. El Se naște într-o iesle ca să-i ridice pe cei care zăceau în gunoi: „...ridică din gunoi pe cel sărman” (Ps. 112, 7b). Se naște în gunoiul pe care Iov stătea și pe care a fost în cele din urmă încoronat”.

Sărăcia demnă și sfiala cuviincioasă ale lui Iosif și ale Mariei sunt înfățișate ca modele pentru monahi și pelerini care trăiau cotidian condiția spirituală a sărăciei și a itineranței. Fericitul Ieronim situează staulul Nașterii pe cărarea Evangheliei, iar nu pe calea Legii.

Păstorii sunt primii pelerini către Betleem, primii iudei care se despart de templul și de toposul sacru al iudaismului spre a contempla templul Cuvântului întrupat. După modelul

lor, în secolul al IV-lea, celebrarea liturgică a sărbătorii Nașterii Domnului presupunea o procesiune către Betleem și de aici înapoi la Ierusalim, cântând imnul psalmic „Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului” (Ps. 117, 26).

Dintre pelerinii Betleemului care au contemplat peștera și ieslea se cuvin pomeniți Origen (sec. III) și Augusta Elena (325), mama lui Constantin cel Mare, căreia unii i-au atribuit inițiativa zidirii basilicii. Eucherius, uimit de rusticitatea Betleemului, amintește și el în secolul al V-lea ieslea cuprinsă într-o raclă din aur și argint. Un pelerin anonim din Piacenza, care a vizitat prin anii 560-570 basilica reconstruită la ordinul împăratului Justinian, după ce cea dintâi fusese distrusă în anul 529 în vremea unei revolte samarinene, pomeneste mormântul lui Ieronim de la intrarea în peșteră, dar și mormintele lui David, Solomon, al pruncilor uciși de Irod și al Rahelei.

Mozaicul Închinării magilor reprezentați în costume persane a salvat Basilica Nașterii de la distrugere în anul 612, în vremea invaziei persane. La Crăciunul anului 634, Sfântul Sofronie își exprima mahnirea că pentru prima dată nu mai poate merge în procesiune la Betleem la peștera Nașterii, în catea Evangheliei, deoarece arabii mahomedani o cuceriseră. Episcopul galic Arnulf (sec. VII) remarcă modestia Betleemului și menționa peștera împodobită cu marmură, ieslea aflată în fundul peșterii și despodobită de relicvariul de argint și aur, capturat probabil de arabi.

Predica de Crăciun a Fericitului Ieronim, un autentic pelerinaj omiletic la Betleem, face parte integrantă din memoria liturgică a cetății Evangheliei și a pelerinilor ei, atrași de invitația celui care contempla în fiecare dimineață peștera și ieslea Cuvântului întrupat, de a intra în cortul Său și a cinsti locul pe unde au călcat pașii Săi.

Pr. dr. Jan Nicolae

Sursa: www.ziarullumina.ro

Colindele: moștenire spirituală a poporului nostru

Din ajunul Crăciunului până la Bobotează se întinde datina colindatului, prin care se păstrează din neam în neam „floarea neuitării” și „candela adevărului” - Nașterea lui Iisus Hristos. Colindele sunt cântecele de leagăn aduse Pruncului Iisus de poporul nostru.

Datina colindatului de Crăciun este adânc înrădăcinată în tradiția popoarelor din întreaga Europă. Putem spune că această datină nu are patrie, ea este universală.

De aproape douăzeci de veacuri simfonia divină a cetelor îngerești ce au vestit Nașterea Domnului, însoțită de cântarea păstorilor, se reactualizează în fiecare an de către colindătorii de toate vârstele, care în liniștea nopții din ajunul Crăciunului merg din casă în casă, vestind Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos. Datina colindatului se prezintă sub cele mai diferite forme la unul și același popor, istorisirea evenimentelor de la Nașterea Domnului fiind miezul acestor colinde.

În acest sens, Nașterea Mântuitorului, prezisă de profeții Vechiului Testament, se înfiripă în versuri

simple, dar cu profunde semnificații dogmatice: Fiul lui Dumnezeu, Cel dinaintea de veci S-a întrupat „la plinirea vremii” și S-a făcut om din Fecioara Maria, Născătoare de Dumnezeu, iar prin întrupare firea dumnezeiască s-a unit cu cea omenească în Persoana lui Iisus Hristos. Așadar, Fiul lui Dumnezeu devine Fiu al Omului, ca omul să se reîntoarcă la măreția de fiu al lui Dumnezeu.

Strămoșii noștri, statorniciți de veacuri la confluența dintre lumea greacă și cea romană, și-au format pe această „gură de rai” o spiritualitate cu totul aparte, care le este specifică. Aceste obiceiuri sunt prilejuri frumoase ce penetrează sufletele și înnobilează inima. De timpuriu, poporul nostru și-a creat o formă proprie de a înțelege și a trăi marile evenimente din viața creștină. Modul cel mai original de cinstire a Nașterii Domnului la noi este istorisirea evenimentului prin colinde.

Colindatul înseamnă a merge din loc în loc, a căuta ceva, a cutreiera, iar colindătorii sunt acei oameni care se transformă în crai-nici ai bucuriei venirii lui Hristos

în lume, ai unirii noastre cu Dumnezeu. Colinda nu-i altceva decât o Evanghelie populară, o Biblie nescrisă a Nașterii Domnului. Readucerea Nașterii Domnului în fiecare an ne arată că sărbătoarea Crăciunului nu mai este o sărbătoare abstractă, ci este prezența permanentă a lui Hristos între noi:

„Astăzi S-a născut Hristos,
Mesia în chip luminos.
Lăudați și cântați
Și vă bucurați”

Și pentru că astăzi toate se bucură de permanența mesianică, înseamnă că de aceeași reînsufletire se bucură și natura la Nașterea Domnului. „Florile de măr”, „florile dalbe”, „flori dintre flori” se reînnoiesc în fiecare an în mersul colindelor, căci și ele au așteptat pe Răscumpărătorul lor. În armonia ce se stabilește între cer și pământ, cântarea îngerilor ce vestesc pacea divină se răsfărge în colind ca o revărsare de har ce inundă tot universul:

„Pace pe pământ,
Pace sus în cer,
Hai lerui ler”
Și atunci când „hotarele păcii”
pun stăpânire pe oameni, într-un

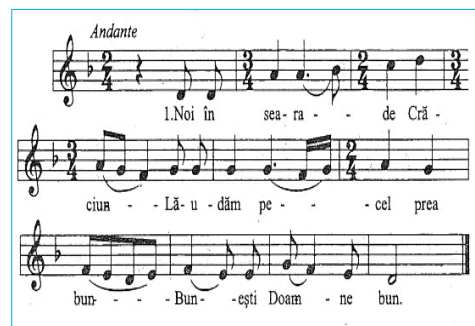

cadru de bucurie, de reînnoire sufletească și dragoste adevărată, Dumnezeu trimite în lume bună-tățile Sale, semnificate prin darurile magilor - aur, smirnă și tămâie. Sunt daruri ce nu se sfârșesc niciodată, sunt darurile neprețuite, ce dăinuiesc peste vreme și nu ruginesc niciodată.

Colindele sunt tot atât de vechi ca și neamul. Sub acest aspect, ele sunt „punctele de legătură” între

generații. Colindele sugerează o depănare a vieții până la vârsta de început a existenței noastre. Secol de secol acest uriaș tezaur a crescut, s-a îmbogățit pe măsura dezvoltării neamului care l-a ctitorit și apoi l-a străjuit cu pieptul, ca pe o vistierie a sufletului și a cugetului său. Pentru aceasta le prețuim și le vom prețui, căci tot ceea ce am moștenit de la strămoși este sfânt și înălțător.

Noi în seara de Crăciun

Noi în seara de Crăciun
Lăudăm pe Cel Preabun
Bun ești, Doamne, bun.

Colindăm colind duios
Domnului Iisus Hristos.
Bun ești, Doamne, bun.

Noi umblăm să împlinim
Obiceiul din bătrâni.
Bun ești, Doamne, bun.

Obicei de colindat,
Pe la case de urat.
Bun ești, Doamne, bun.

Nouă azi ne-a răsărit

Nouă azi ne-a răsărit
Domnul Iisus Hristos,
Mesia cel mult dorit
Domnul Iisus Hristos.
Din fecioară s-a născut,
Domnul Iisus Hristos,
Și cu lapte s-a crescut,
Domnul Iisus Hristos.

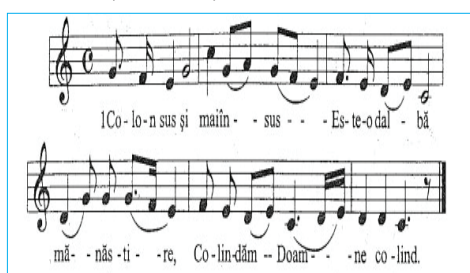
Cum e robul s-a smerit,
Domnul Iisus Hristos,
Și pe noi ne-a mântuit,
Domnul Iisus Hristos.

Colo sus și mai în sus

Colo sus și mai în sus (bis)
Colindăm, Doamne, colind.

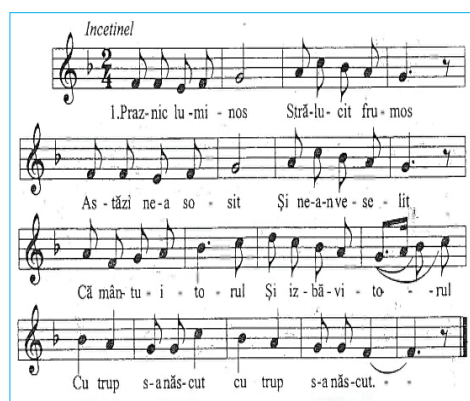
Este-o dalbă mănăstire. (bis)
Colindăm, Doamne, colind.
În ea Maica Precista,
C-un copil ce tot plângea.
Colindăm, Doamne, colind.
-Taci, copile, nu mai plânge, (bis)
Colindăm, Doamne, colind.

Că Maica Ție Ți-a da (bis)
Colindăm, Doamne, colind.
Și cheile Raiului. (bis)
Colindam, Doamne, colind.

Raiul sfânt să-l stăpânești
Și cerul să-l moștenești
Colindăm, Doamne, colind.

Praznic luminos

Praznic luminos, strălucit frumos
Astăzi ne-a sosit și ne-a-nveselit,
Că Mântuitorul și Izbăvitorul
Cu trup s-a născut, cu trup s-a născut.

Raiul cel închis, azi iar s-a deschis,
Șarpelui cumplit capul s-a zdrobit
Și strămoșii iară, din Sfânta Fecioară
Iar s-au înnoit, iar s-au înnoit.

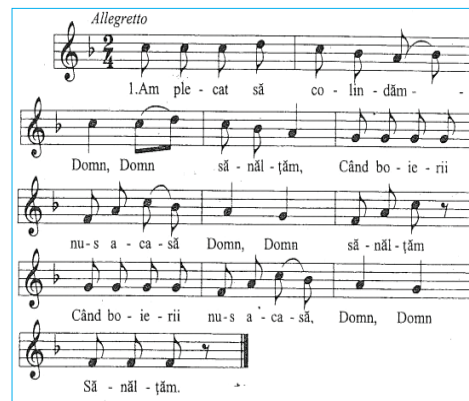
Îngerii cântau, păstori fluierau,
Magii se-nchinau, toți se bucurau.
Dar Irod era că se tulbura
De nașterea Sa, de nașterea Sa.

El îl căuta, voind morții-a-L da,
Iar Pruncul Iisus din țară s-a dus.
Fie lădat, binecuvântat,
În veacuri amin, în veacuri amin.

Am plecat să colindăm

Am plecat să colindăm
Domn, Domn să-nălțăm
Când boierii nu-s acasă
Domn, Domn să-nălțăm

Și-au plecat la vânătoare
Domn, Domn să-nălțăm
Să vâneze câprioare
Domn, Domn să-nălțăm

Câprioare n-au vânat
Domn, Domn să-nălțăm
Și-au vânat un iepuraș
Domn, Domn să-nălțăm

Să facă din blana lui
Domn, Domn să-nălțăm
Veșmânt frumos Domnului.
Domn, Domn să-nălțăm

Ziurel de ziuă

La poartă la Țarigrad,
Ziurel de ziuă,

Șade-un fecior de-mpărat,
Ziurel de ziuă.

Cu păruțul retezat,
Ziurel de ziuă,
În cârjuță rezemat,
Ziurel de ziuă.

Unde s-a născut Hristos,
Ziurel de ziuă,
Mesia, chip luminos,
Ziurel de ziuă.

Sus în deal la Galileu,
Ziurel de ziuă,
La casa lui Dumnezeu,
Ziurel de ziuă.

Mititel și-nfășățel,
Ziurel de ziuă,
În scutec de bumbăcel,
Ziurel de ziuă.

Sus la poarta raiului

Sus la poarta Raiului, poarta Raiului,
Paște turma Tatălui, turma Tatălui.
Linu-i lin și iară lin,
Bate vântul frunza lin,
Lin și iară lin.

Lângă ea un legănel, da un legănel,
Cu un copilaș în el, copilaș în el,
Linu-i lin și iară lin,
Bate vântul frunza lin,
Lin și iară lin.

Dar la turmă cine stă? Oare cine stă?
Stă chiar Maica Precistă, Maica Precistă.
Linu-i lin și iară lin,
Bate vântul frunza lin,
Lin și iară lin.

Copilașul când dormea, puiul când dormea,
Maica Sfântă lin cânta
Linu-i lin și iară lin,
Bate vântul frunza lin,
Lin și iară lin.

Astăzi s-a născut Hristos

Astăzi s-a născut Hristos
Mesia chip luminos
Laudați și cântați,
Și vă bucurați!

Mititel înfășețel,
În scutec de bumbăcel
Lăudați și cântați
Și vă bucurați!

Vântul bate, nu-L răzbate,
Neaua ninge, nu-L atinge
Lăudați și cântați
Și vă bucurați!

Și de-acum până-n vecie
Mila Domnului să fie
Lăudați și cântați
Și vă bucurați!

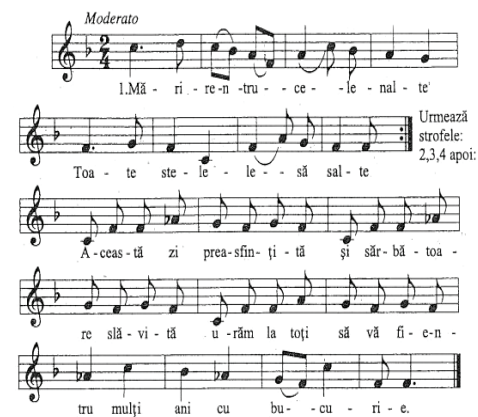
Trei păstori

Trei păstori se întâlniră,
Trei păstori se întâlniră,
Raza soarelui, floarea soarelui
Și așa se sfătuiră:

Haideti fraților să mergem,
Haideti fraților să mergem,
Raza soarelui, floarea soarelui
Floricele să culegem.

Și să facem o cunună,
Și să facem o cunună,
Raza soarelui, floarea soarelui
S-o mpletim cu voie bună.

Să i-o ducem lui Hristos,
Să i-o ducem lui Hristos,
Raza soarelui, floarea soarelui
Să ne fie de folos.

Mărire-ntru cele-nalte

Mărire-ntru cele-nalte
Toate stelele să salte!
Salte cerul și pământul
Și să laude cuvântul!

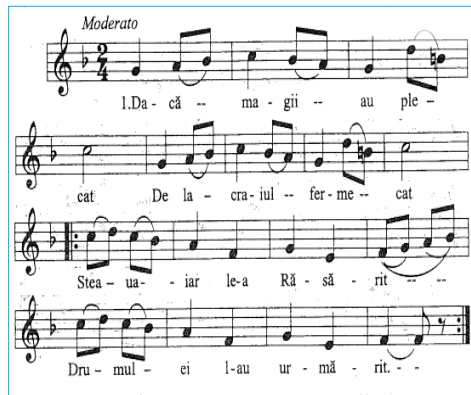
Întru cei de sus mărire
Și pe pământ păciuire
La toți oamenii să fie
De acum până-n vecie!

Această zi prea sfințită
Și sărbătoare slăvită
Urăm la toți să vă fie
Întru mulți ani cu bucurie!

Întru cei de sus mărire
Și pe pământ păciuire
La toți oamenii să fie
De acum până-n vecie!

Plecarea magilor

Dacă magii au plecat
De la craiul fermecat

Steaua iar le-a răsărit
Drumul ei l-au urmărit.

Pân-a fost oprită sus
Unde s-a născut Iisus
Magii dorm, visând și-așteaptă
Răsplătirea lor cea dreaptă

Iată, vin colindători

Iată vin colindători,
Florile dalbe,
Noaptea pe la cântători,
Florile dalbe.
Și ei vin mereu, mereu,
Florile dalbe,
Și-l aduc pe Dumnezeu,
Florile dalbe.

Dumnezeu adevărat,
Florile dalbe,
Soare-n raze luminat.

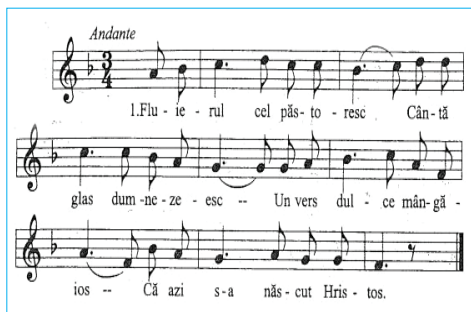
Florile dalbe, Florile dalbe.

La Vitleem colo-n jos

La Vitleem colo-n jos
Cerule arde luminos
Preacurata naște astăzi pe Hristos.

Naște-n ieslea boilor
Pe-mpăratul tuturor
Preacurata stă și plânge-ncetișor.

Nu mai plânge, maica mea,
Scutecele noi ți-om da,
Preacurată, pruncul sfânt de-i înfășa.

Fluierul cel pătoresc

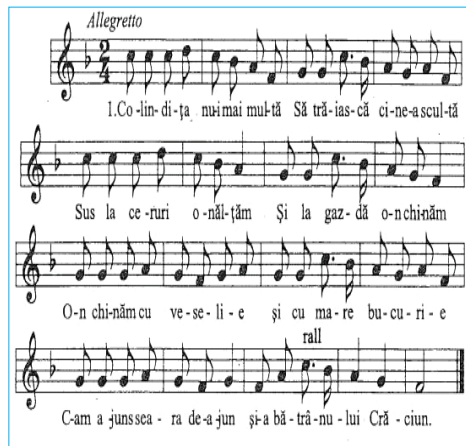
Fluierul cel pătoresc
Cântă imn dumnezeiesc,
Cu vers dulce mângâios

Că azi s-a născut Hristos
Iată și steaua lucește
Din răsărit preavestește
Și trei regi mânați de dor
Lasă țări în urma lor.
După stea pornesc cu gând
Să găsească prunc sugând
Și să-i facă închinare
Pruncului celui sfânt tare.

A venit în lume jos
Pentru omul păcătos
Că îngeri și serafimi
Arhangheli și heruvimi
Cântă nașterea ta sfântă,
Cerule și pământul cântă.

Colindiță

Colindița nu-i mai multă
Să trăiască cine-ascultă

Vântul dulce trăgăna,
Florile dalbe,
Pruncul de mi-l legăna,
Florile dalbe,
Ploaia caldă Fiul scălda,
Florile dalbe,
Neaua ninge, nu-L atinge,
Florile dalbe.

Pruncul mâinile-și întinde,
Florile dalbe,
Maica Sfântă le săruta,
Florile dalbe,
La pământ plecându-ne,
Florile dalbe,
Și noi sărutându-le,
Florile dalbe.

Bucuroși să-L prăznuim,
Florile dalbe,
Cu daruri să-L dăruim,
Florile dalbe,
Cu stele albe de flori,
Florile dalbe,
Și-o oaie cu miel prior,
Florile dalbe.

Trei crai de la Răsărit

Trei crai de la răsărit
Spre stea au călătorit
Și-au mers după cum citim
Până la Ierusalim
Acolo dac-au ajuns
Steaua-n nori li s-a acuns
Și le-a fost a se plimba
Prin oraș a întreba.

Unde S-a născut, zicând:
Un Crai mare de curând?
Iar Irod împărat
Auzind s-a tulburat.
Pe crai grabnic i-a chemat
Și în taină i-a-ntrebat
Ispitindu-i vru setos
Ca să afle pe Hristos.

Craii dacă au plecat
Steaua iar s-a arătat
Și a mers pân'a stăzut
Und' era Pruncul născut.
Și cu toți s-au bucurat
Pe Hristos dac-au aflat
Cu daruri s-au închinat

Biserica Nașterea Domnului din Betleem: Locul în care Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Om

Pe locul peșterii din Betleem, în care Hristos a coborât din ceruri și S-a făcut purtător de trup pământesc, se înalță, astăzi, Biserica "Nașterea Domnului". Este una dintre cele mai vechi biserici creștine din lume. Un loc de închinare unic. Un izvor nesecat de bucurii ale credinței, din care multe suflete însetate de mântuire se adapă și se fac lăcașuri ale Duhului Sfânt.

Cine a fost în Țara Sfântă nu uită cât trăiește locurile atinse de Cel ce Se naște veșnic din Dumnezeu-Tatăl. Cine nu a fost în Israel ar fi bine să meargă măcar o dată în această viață. Iar dacă va ajunge acolo, mai precis în partea de răsărit a orașului Betleem, la vreo opt kilometri de Ierusalim, să caute Biserica "Nașterea Domnului". Lăcașul cel sfânt va fi ușor de recunoscut - îl înconjoară un complex imens, care include, pe lângă bazilica propriu-zisă, o mănăstire ortodoxă, una catolică și una armeană.

Peștera sfântă a Betleemului

Nașterea Mântuitorului Hristos, într-o "iesle" din Betleem, ne este relatată în Evangheliile Apostolilor Luca și Matei. În scrierile Sfântului Iustin Martirul și Filosoful (în jurul anului 160) apare prima menționare a peșterii din Betleem, cinstită ca loc al Nașterii lui Hristos. Ca o confirmare a descoperirii făcute de Sfântul Iustin sunt menționările lui Origen și ale lui Eusebiu, de prin secolul al III-lea.

Peștera Nașterii Domnului este o grotă rectangulară, aflată dedesubtul bisericii (chiar sub altarul central), cu o lungime de 12 m și o lățime și înălțime de 3 m. Este locul de maxim interes al pelerinilor, la care se ajunge coborând niște trepte. După cum am arătat mai sus, această grotă a fost cinstită ca loc al Nașterii lui Hristos încă din secolul al II-lea.

"Când intri în biserică, cobori câteva trepte. Până să ajungi jos, gândindu-te că vei vedea locul unde S-a născut Hristos, te apucă un fior. De-abia aștepti să vezi ce minune este acolo. Descoperi un altar, unde este o stea mare. Este steaua care avea să lumineze mai târziu întreaga lume. Steaua este Fiul lui Dumnezeu, Hristos.

tos Mântuitorul. Așteptarea nu a fost în zadar. Am văzut steaua prin care lumina a intrat în sufletele noastre, ca să ne putem bucura de viață, prin folosirea înțelepciunii", mărturisește Ana Tcaciuc, învățătoare, care a fost, anul acesta, în pelerinaj la Locurile Sfinte.

Steaua de argint este fixată în piatră și indică locul în care a fost așezat Hristos. Pe marginea stelei o inscripție în limba latină arată: "Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est." ("Aici S-a născut Iisus Hristos din Fecioara Maria"). În jurul stelei ard neîncetat 15 candelă - șase aparțin grecilor, cinci armenilor și patru latinilor.

Podeaua grotei este căptușită cu marmură, iar pereții sunt înnegriți de fumul lumânărilor.

Mobilierul datează din perioada ce a urmat incendiului din anul 1869, care nu a afectat și biserica. Cât despre porțile de bronz ale intrării de sud și ale celei de nord, acestea sunt din secolul al VI-lea, din vremea lui Iustinian. De la Peștera Nașterii Domnului, pe niște trepte, se poate ajunge la Capela Ieslei a romano-catolicilor. De asemenea, într-o grotă din subsolul bisericii este înmormântat Fericitul Ieronim, care a trăit și a lucrat în Betleem din anul 384.

Date istorice succinte

Prima filă a istoriei bazilicii din inima cetății Betleemului se scrie în anul 326, când Sfântul Împărat Constantin cel Mare și mama sa, Sfânta Elena, decid să ridice o biserică deasupra peșterii. Astfel, închinarea celei din-

tâi biserici a „Nașterii Domnului” are loc la 31 mai 339. Lăcașul avea un plan octogonal, iar în centrul său, privind printr-o adâncitură cu un diametru de patru metri, se putea vedea peștera. Odată cu venirea pe tron a împăratului Iustinian, în anul 530, biserica construită în vremea Sfântului Constantin cel Mare a fost demolată, deoarece Iustinian dorea un așezământ de închinăciune mai încăpător. Biserica care există astăzi, în mare parte, este de pe vremea împăratului Iustinian.

De-a lungul timpului, Biserica "Nașterea Domnului" a fost fie neglijată, fie a trecut prin mari încercări. Din fericire, a supraviețuit tuturor vitregiilor la care a fost supusă.

În anul 614, hoardele persane ale lui Cosroe au cruțat bazilica, la vederea unui mozaic de pe fațadă. Acel mozaic reprezenta adorația magilor, iar după îmbrăcămintele, perșii i-au recunoscut imediat ca fiind strămoșii lor. Inițial, arabii au arătat un profund respect Bisericii "Nașterea Domnului". Însuși Califul Omar a venit aici să se roage, mai ales că musulmanilor li s-a permis să slujească într-unul din transeptele (naos transversal) lăcașului de rugăciune.

A urmat perioada cruciaților, cuceritori ai Ierusalimului, prilej cu care împărații Baldwin I și Baldwin al II-lea au fost încoronati în biserică. A fost o perioadă de liniște și înțelegere, iar francii și bizantinii au depus eforturi comune pentru reamenajarea interiorului lăcașului sfânt.

Nu a durat mult și arabii au început jafurile în lăcașul de cult, astfel că biserica a ajuns într-o stare jalnică. Situația a devenit și mai dramatică odată cu venirea otomanilor la putere, în anul 1517. Furturile s-au înmulțit; iar cea mai mare parte din marmura existentă, astăzi, în Moscheea lui Omar din Ierusalim, a fost scoasă de turci din Biserica "Nașterea Domnului".

Turcii au pus stăpânire pe biserică și pe grotă "Nașterii Domnului", în 1669, pentru ca, după câțiva ani, latinii să le recapete. Au schimbat vechea stea din peștera Nașterii cu o alta din argint, având pe ea inscripția în latină, care se poate vedea și astăzi. În anul 1847, furtul stelei de argint a provocat o criză internațională care a dus, în cele din urmă, la Războiul din Crimeea (1854-1856). În 1757, grecii au ocupat biserica și peștera. Între anii 1810 și 1829, armenii au pus stăpânire pe brațul nordic al transeptului bazilicii. În apropierea sfântului lăcaș, franciscanii au construit, în anul 1881, Biserica "Sfânta Ecaterina". Cu o temelie solidă, sacră, biserica a supraviețuit în continuare atât cutremurului din 1834, cât și incendiului din 1869, dar și furiilor umane.

"Am aflat ce am căutat"

"Odată intrată în biserică, am simțit o mare bucurie, pentru că am aflat ce am căutat. Dacă ai credință, lumina de acolo îți intră în suflet și rămâne ca o strajă. În biserică, ca și în peșteră, este o atmosferă de rugăciune, de liniște, de pioșenie. După ce fiecare stătea la rând, se închina și rămânea pentru o clipă închis în camera sufletului, păstrând pentru sine momentul acela înălțător, cu mulțumiri aduse lui Dumnezeu ca a ajuns acolo", își amintește învățătoarea Tcaciuc. Intrarea în biserică a fost micșorată, pe rând, de cruciați, apoi de turci, pentru ca jefuitoarii să nu poată intra călare sau cu căruțele în biserică.

Așezământul are trei altare: unul central și alte două de mai mici dimensiuni, în absidele laterale. Din aceste abside se coboară în Peștera Nașterii Domnului. Altarul cel mare, poziționat în partea estică, aparține grecilor, ca de altfel și altarul din partea sudică. Altarul central este frumos împodobit cu un iconostas ortodox. În partea nordică a altarului principal se află altarul armean, închinat celor trei Magi. Armenii mai au un altar, închinat Fecioarei Maria, și absida nordică.

"Biserica "Nașterea Domnului" este locul în care vezi, simți și trăiești cât pentru o viață întreagă. Una este când îți spune cineva și trăiești momentul din povestiri, alta este când vezi o fotografie și îți închipui cum este acolo, și cu totul altceva este când ești prezent trup și suflet în acel loc cu totul deosebit", încheie Ana Tcaciuc.

Articol publicat în Ziarul Lumina din data de 28 decembrie 2010

Gânduri la Nașterea Domnului

Ca în fiecare an, luminatul praznic al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos ne umple sufletul de o negrăită bucurie duhovnicească, pentru că această zi reprezintă împlinirea făgăduințelor și nădejdiilor pe care Dumnezeu le-a dat oamenilor de la început, ca îndemn de călăuză pe drumul ce duce spre mântuire.

Ascultând istorisirile minunate din Sfânta Evanghelie despre cele petrecute în noaptea sfântă a Nașterii, simțim în inimile noastre o tainică chemare de a porni cu cugetul pe urmele magilor de la Răsărit, cu ochii ațintiți spre steaua călăuzitoare spre Betleem, unde s-a născut Hristos.

Acolo, în peșteră, în ieslea cea săracă, Pruncul nou-născut a venit pe Pământ să sfințească pe om, să-l facă sălaș dumnezeiesc. Împreună cu păstorii auzim și trăim și noi frumusețea fermecătoare a cântării îngerești: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!”. Aceste sfinte întâmplări din Betleem trezesc în sufletele noastre recunoștință pentru nemăsurata dra-

goste a Tatălui Ceresc față de noi, oamenii, și pentru marea jertfă pe care a făcut-o prin Fiul Său ca să ne mântuiască.

An de an bucuria sărbătoririi Nașterii Domnului pune stăpânire pe întreaga noastră ființă. Este, de fapt, partea comuniunii noastre la bucuria cea sfântă și fără de sfârșit a vieții dumne-

zeiești, pe care o zugrăvește Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan când afirmă: „Viața s-a arătat și am văzut-o și vă mărturisim și vă vestim viața de veci, care era la Tatăl și s-a arătat nouă” (I Ioan 1, 2-3). Această mărturie exprimă o lucrare vie, căci prin Întruparea și Nașterea Sa, Mântuitorul Iisus Hristos ne-a adus-o și ne-a împărtășit-o ca viață dumnezeiască, nemuritoare. Descoperindu-se oamenilor ca „pâinea vieții” (Ioan 6, 48) și lămurind că această pâine este Trupul Său pe care îl va da pentru „viața lumii” (Ioan 6, 51), Mântuitorul Iisus Hristos a ridicat viața omenească la plinătatea vieții dumnezeiești și a arătat, peste veacuri, că viața este bunul și darul suprem de care trebuie să se bucure nu numai omul, ci și întreaga făptură. Sărbătoarea Nașterii Domnului este, astfel, sărbătoarea vieții. Prin Întruparea sa, Fiul lui Dumnezeu ne-a descoperit valoarea și frumusețile vieții. Mântuitorul a venit în lume pentru a da un sens nou existenței omenești.

„Ziua de naștere a Domnului este ziua de

naștere a păcii”, spune un sfânt părinte al Bisericii, întrucât Fiul lui Dumnezeu a venit pe pământ ca să împace pe om cu Dumnezeu și pe oameni între ei. O frumoasă cântare bisericească îndeamnă:

„Hristos se naște, măriți-L!

Hristos din ceruri, întâmpinați-L!

Hristos pe Pământ, înalțați-vă!”

Totul este bine când trăim în liniște, iar bucuria noastră este deplină când avem siguranța zilei de mâine.

Hristos a coborât din ceruri, pentru ca noi să-i ieșim întru întâmpinare prin trăirea virtuților care duc la desăvârșire. Să avem, așadar, mereu în inimile noastre fiorul sfânt, trăit de magii care au mers să se închine Mântuitorului, aducând daruri Celui ce S-a făcut om, pentru ca noi să ne îndumnezeim prin credința și faptele noastre.

Purtând în inimi și în cugete bucuria acestei sfinte sărbători, vă doresc tuturor să o petreceți cu pace, sănătate și alese bucurii, potrivit datinilor străbune. Să rugăm împreună pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Domnul vieții și al păcii, să ne dăruiască toate cele ce ne sunt de folos, bucurându-ne de sărbătoare întru mulți ani!

Preot Octavian MOȘIN

Parteneriatul pentru educație dintre Școală și Biserică prinde viață

Sistemul de învățământ, încetul cu încetul, conștientizează că tradiția cultural-istorică autohtonă nu și-a trăit traiul, că valorile general-umane încep de la credință, nădejde, dragoste, identitate, familie și relații între semeni – virtuți care ne conduc spre desăvârșire.

În pofida faptului că omenirea secolului XXI se zbate între standardele de civilizație liberală și valorile identitare cultural-religioase și naționale, observăm, totuși, mici schimbări în ceea ce ține de depășirea contradicțiilor dintre acești factori decisivi ai dezvoltării contemporane.

Managerii instituțiilor de învățământ realizează, că lipsa unei responsabilități morale temeinice transformă noțiunile de drepturi ale omului și modernitate în noțiuni sterile, lipsite de sens, că norma credinței ar trebui să reprezinte o normă a vieții personalității umane. Discuțiile purtate cu unii reprezentanți ai managementului educațional – șefi ai direcțiilor educație, specialiști, directori și vicedirectori de școli, indiferent de convingerile lor religioase, - ne determină să tragem concluzia că școala conștientizează că la baza echilibrului social, pe lângă lege, trebuie să fie pusă etica morală, că omenirea nu poate trăi fără moralitate, că democrația, demnitatea personalității își pierd sensul fără valorile morale pe care le împărtășește de secole creștinismul.

Cum să ne păstrăm identitatea spirituală, culturală și religioasă într-un mediu care tot mai mult ne îndeamnă să urmăm niște standarde străine de normele noastre etice și valorice?

Dacă nu revenim la tradițiile moralei creștine și dacă nu ne educăm copiii în virtuți consacrate, dacă nu promovăm jertfirea pentru aproapele, omul secularizat nu va putea îndeplini misiunea de edificator al societății.

În acest context, mai multe Direcții de Învățământ, Tineret și Sport, în parteneriat cu metodiștii din protopopiate și inspectorii școlari eparhiali, fiind conștiente de importanța revenirii la valorile autentice ale neamului nostru și educării tinerilor în morala creștină, au convocat întruniri metodice raionale ale profesorilor de religie.

În perioada 11-13 decembrie 2012 s-au desfășurat seminare instructiv-metodice în raioanele Rezina, Telenești și Anenii Noi.

Optimiști, încrezuți, entuziasmați, căci, vorba lui Dostoievski, lipsa entuziasmului este semnul sigur al pierzării, caracterizat prin nelucrare, metodiștii responsabili de predarea religiei demonstrează mult zel și dragoste sinceră, milă creștină față de copii și tinerii care sunt departe de adevărul lui Hristos.

Iată ce ne scrie metodistul pentru raionul Rezina, dna Carolina Cojocari: „În aceste vremuri, când foarte mulți dintre noi spun că viața e grea și are un gust amar, susțin cu tărie că există locuri unde totul este frumos, strălucitor, încrezător. Unul dintre acestea

este Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din orașul Rezina. Este o școală cu un colectiv didactic orientat către o muncă de calitate, muncă oglindită în rezultatele deosebite ale elevilor care situează instituția pe locul întâi din raion.

În incinta respectivului liceu pe data de 11.12.12 am organizat împreună cu Direcția Învățământ, Tineret și Sport seminarul instructiv-metodic pentru profesorii de religie cu tema: Cabinetul de religie – spațiu de informare și meditație religioasă.”

În cadrul seminarului au fost realizate trei activități:

- Oră demonstrativă: Icoana – fereastră spre Absolut, cl. a VII-a A. Prof. Cojocari Carolina
- Atelier cu profesorii de religie: Activități la ora de religie prin promovarea sfinților care s-au proslăvit pe pământul Moldovei. Moderator: Cojocari Carolina
- Activitate extrașcolară: Sfântul Andrei – Apostolul neamului. Profesoară: Cojocari Carolina

La seminar au fost invitați profesorii de Religie, preoți, mass-media locală – TV Elita, protopopul Prot. Mitr. Igor Cojocari, reprezentanți ai Direcției de Învățământ – doamna Lilia Lazari, șef Direcție, și doamna Galina Caraivan, șef adjunct Direcție.

Doamna Lilia Lazari a venit cu o donație de manuale de Religie pentru clasele I-VI.

Protopopul raionului a înmănat administrației Liceului și reprezentanților Direcției de Învățământ Diplome de merit – semn de recunoștință pentru activitatea sânguincioasă spre binele societății și întru mărirea Bisericii Ortodoxe din Moldova.

Liceul „Vasile Anestiade” din s. Sărătenii Vechi, Telenești, la 12 decembrie 2012 a găzduit Seminarul teoretico-practic al profesorilor de religie și preoților din parohiile protopopiatului. În cadrul seminarului protopopul raionului Prot. Marian Boldescu a prezentat o lecție demonstrativă cu tema „Despre Sfânta Liturghie”; autorul manualelor de Religie, preoteasa Liliana Crețu a vorbit despre conceptul dezvoltat în manualele de religie pentru clasele I-VI.

Pe 13 decembrie curent în Gimnaziul din Botnărești a avut loc întrunirea metodică a profesorilor de religie din raionul Anenii Noi, seminar moderat de specialistul Direcției Educație, dna Tatiana Ceban.

Activitățile au început la biserica „Sf. Cuvioasa Parascheva” cu oficierea Sfintei Liturghii și cinstirea Sf. Apostol Andrei cel

Întâi Chemat, care a propovăduit credința pe meleagurile noastre. Cântarea bizantină a corului ne-a transpus în vechea Biserică Creștină, iar evlavia și înflăcărata dragoste pentru Hristos, ce se resimte în fiecare rugăciune rostită de preotul slujitor, i-a făcut pe cei prezenți să trăiască clipe de profundă rugăciune și comuniune cu Domnul nostru Iisus Hristos, nădejduind fiecare că ne putem mântui prin credință și după faptele noastre.

La Gimnaziu, profesorii au fost întâmpinați cu pâine și sare, după obiceiul locului de-a întâmpina oaspeți, și incluși în atmosfera de sărbătoare a Hramului acestei instituții în cinstea Sf. Apostol Andrei.

Ora publică în clasa a V-a, cu subiectul „Predarea-Învățarea activă la Religie – integritate didactică orientată spre formarea competențelor curriculare”, a fost susținută de Prot. dr. Alexei Boenciuc, profesor de religie și metodist responsabil de predarea religiei în protopopiatul Anenii Noi.

Tema studiată la ora demonstrativă a fost ”Răspândirea creștinismului la strămoșii noștri. Sfântul Apostol Andrei.” Metodele și tehnicile activ-participative de predare/învățare utilizate de prot. Alexei Boenciuc în cadrul lecției au pus baza aprofundării cunoștințelor teoretice la subiectul seminarului “Predarea/învățarea orientată spre formarea competențelor curriculare la disciplina Religie”, prezentat de preotul Dumitru Tolico, lector la Academia de Teologie Ortodoxă din Chișinău.

În cadrul seminarului, profesorii de religie au asistat și la activități extracurriculare

dedicate Sf. Apostol Andrei, protectorul acestei instituții de învățământ.

Ne străduim să tindem spre desăvârșire, - a spus dna Elizaveta Plămădeală, director al gimnaziului Botnărești în mesajul de salut adresat profesorilor de Religie cu ocazia inaugurării seminarului. Educarea copiilor în duhul responsabilității are loc la fiecare disciplină de studiu, dar la ora de Religie ei învață să fie mai toleranți față de neputințele apropiatului, mai buni, săritori la nevoie și cunoscători ai tezaurului credinței strămoșești. Să înveți ce înseamnă virtutea pe exemple concrete din viețile sfinților și a Domnului nostru Iisus Hristos, sunt valori care îi va însoți pe cei ce le studiază pe tot parcursul vieții. Doamna Elizaveta Plămădeală a remarcat că elevii care studiază cursul de religie se deosebesc de ceilalți copii prin comportament și prin atitudini.

Angela Levința, șeful cabinetului metodic DSM, le-a vorbit profesorilor despre experiența privind implementarea curriculumului la Religie și despre necesitatea modernizării continue a acestuia, alături de manualele de Religie pentru clasele I-VI.

Prot. Alexei Boenciuc, având și funcția de șef al Direcției metodice a DSM, le-a

vorbit profesorilor despre faptul că anul 2013 va avea următorul motto: „Nici o școală fără Dumnezeu”, iar activitățile la nivel de școală, comunitate, protopopiat se vor axa pe aniversarea a 325 de ani de la tipărirea Bibliei în limba română, lucrare începută la 05.11.1687 și încheiată la 10 noiembrie 1688 pe vremea lui Constantin Brâncoveanu.

De asemenea, Direcția metodică propune ca anul 2013 să fie proclamat „An omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena”, întrucât se împlinesc 1700 de ani de când Sfântul Constantin cel Mare a emis Edictul de la Mediolan prin care au încetat persecuțiile creștinilor în Imperiul Roman. Alte motive sunt evlavia Sf. Constantin și Elena în apărarea dreptei credințe și în construirea de locașuri sfinte la Roma, Constantinopol, Ierusalim și în alte părți; zelul lor pentru educația creștină și dărnicia lor în susținerea lucrării social-filantropice a Bisericii.

Prot. A. Boenciuc a subliniat ca nici o disciplină școlară nu supraviețuiește fără a fi susținută de activități extracurriculare. La Religie nu este binevenit a organiza competiții, concursuri, olimpiade, deoarece competiția nu este specifică credinței noastre ortodoxe, dar pot fi organizate întruniri, seminare, simpozioane, în cadrul cărora să fie prezentate și menționate cele mai bune lucrări ale elevilor și profesorilor.

Cu nădejde în Domnul, urăm tuturor celor care muncesc în domeniul educației multă sănătate și sperăm la o conlucrare prodigioasă întru binele viitorului copiilor noștri.

Prot. Octavian MOȘIN, Angela LEVINȚA

Un strigăt neuzit al Ortodoxiei care a mai rămas în Europa...

În țara noastră la fiecare sfârșit și început de an izbucnesc, cu o nouă putere, vechile dispute calendaristice referitoare la data sărbătoririi Nașterii Domnului – la 25 decembrie [stil nou (gregorian)] sau la 25 decembrie [stil vechi (iulian)] – adică la 7 ianuarie (stil nou).

Mulți își pun întrebarea: oare nu se poate de statornicit un singur calendar, gregorian, după care trăiește aproape toată lumea? Oare nu-i timpul ca Bisericele Ortodoxe de stil vechi să renunțe la stilul vechi sau, cum zic unii, la acest „calendar învechit”, fie chiar și consfințit de veacuri, și să evite existența dedublare, despărțire?... De altfel, ocazional, nu numai în mediul laic, ci și în Biserică se aud voci ce solicită trecerea la stilul nou...

În Biserica Ortodoxă din Moldova întrebarea despre calendar devine din an în an tot mai actuală și arzătoare și, în același timp, și neînțelegerea, dezorientarea în ceea ce privește problema calendarului bisericesc este foarte pronunțată în rândul credincioșilor noștri...

Ca slujitor al Bisericii Ortodoxe din Moldova și ca orice muritor creștin ortodox, care ține la demnitatea și cinstea de care s-a învrednicit – de a fi fiu al Sfintei Biserici – când este învinovățit de ceva sau când este defăimată și desconsiderată vreuna din sfintele predanii moștenite de la Sfinții Părinți ai Bisericii și consfințite de veacuri, – demn, creștinesc și omenesc este, să se apere –, și pentru aceasta m-am văzut nevoit să-mi expun viziunea referitoare la ziua de 25 decembrie (stil nou) și, potrivit celor zise de Sfântul Ioan Damaschin, că „...cunoscând micșorimea și nevrednicia mea, ar fi trebuit să tac pentru todeauna și să mă mulțumesc a plânge păcatele mele înaintea lui Dumnezeu. Dar văzând că Biserica este cuprinsă de mare vijelie, am crezut că nu trebuie să mai tac, pentru că mă tem mai mult de Dumnezeu decât de oricine pe pământ...” – îndrăznesc, cu smerenia și evlavia de care poate fi pătruns un adevărat fiu al Bisericii, să-mi asum deplina răspundere și libertate de a spune un cuvânt de adevăr despre problema zilei de sărbătorire a Nașterii Domnului în viața Bisericii Ortodoxe, fiind conștient că acest cuvânt va displăcea tuturor „pro-europenilor” ce susțin lozinca reformei bisericești calendaristice.

Sper să fiu înțeles corect, că prin acest demers canonic și apologetic nu dezonorez nicidecum persoanele (având în vedere pe adepții reformei calendaristice sau a așa-numitei „reorganizări bisericești”) și nici nu mă refer la interesele lor personale (căci aceștia, vorbind despre „reorganizarea Bisericii”, uită de „reorganizarea de sine”...), ci numai exprimându-mă categoric împotriva ideilor și principiilor nefondate, șovăielnice și absurde, le voi combate cu adevărurile scripturistice, patristice și canonice ale Bisericii Ortodoxe de Răsărit și cred că aceasta va explica și va ajuta la orientarea și la deșteptarea conștiinței religioase și bisericești a credincioșilor nepărtinitori în ceea ce privește problema calendarului bisericesc, în general, și a sărbătorii Nașterii Domnului, în parte, astfel încât să se constituie o opinie și o viziune ortodoxă avizată și bine fundamentată.

„Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit”
(II Timotei, 4, 7).

Din punct de vedere teologic, Hristos-Mântuitorul nu este numai capul nevăzut al Bisericii, ci și axa timpului, centrul istoriei religioase a omenirii. Înainte de El, istoria se îndrepta spre El, era orientată mesianic spre El, era timpul de așteptare. Hristos e veșnic prezent în timp, în Biserică, în istorie. După Întruparea Fiului lui Dumnezeu a început „plinirea vremii” (Efeseni, 1, 10).

Fiecare act dumnezeiesc din iconomia mântuirii a avut loc în trecut, într-un anumit moment al istoriei, dar se oferă, devine continuu prezent în Tainele Bisericii, în calendarul bisericesc. În marile sărbători Învierea, Nașterea Domnului, devenim un fel de martori oculari ai evenimentelor comemorate, devenim contemporani cu ele.

Din acest punct de vedere întrebarea despre calendar nu are numai o importanță tehnică (ca mijloc de măsurare a timpului), în viața Bisericii el obține și o valoare religioasă. În Biserică, unde este viu și lucrează Duhul Sfânt ca izvor al orică-

ru adevăr și în care trebuie „toate să se facă cu cuviință și după rânduială” (I Corinteni, 14, 40), calendarul posedă o importanță esențială doar în corelație strictă cu practica liturgică a Bisericii și nicidecum nu poate fi explicat și analizat în afara ei. Calendarul nu este numai o tăbliță a calculelor matematice, în care se poate de făcut orice „revoluții” pseudoștiințifice – el este ritmul-regulator al vieții bisericești.

Calendarul bisericesc este memoria și simbolul Ortodoxiei – un indispensabil element al Tradiției Bisericii, pe care este necesar să-l studiem, să-l prețuim și să-l păstrăm intact, chiar dacă unora le trezește insatisfacții.

În Ortodoxie, aceasta trebuie s-o știm fiecare dintre noi, prioritățile și structura celor două calendare – iulian și gregorian – pot fi analizate numai în raporturile acestora față de viața liturgică a Bisericii Ortodoxe.

N-o să expun aici amănunțit istoria celor două stiluri calendaristice, dar voi menționa numai că Bisericele Ortodoxe autocefale n-au acceptat reforma gregoriană din secolul al XVI-lea a calendarului iulian din motive de ordin confesional, socotind-o atât o unealtă a propagandei și a tendinței catolice de prozelitism, cât și o abatere de la normele canonice ale Tradiției Bisericii Ortodoxe de Răsărit.

În Enciclica din 1848, în numele Bisericii Unice, Sobornicești și Apostolice – Patriarhii Răsăriteni au enunțat următoarea mărturisire de credință: „...La noi nici Patriarhii, nici Sinoadele niciodată n-au putut introduce ceva nou, deoarece păstrătorul bunei cinstiri este chiar Trupul Bisericii, adică poporul, care totdeauna vrea să-și păstreze credința neschimbată potrivit cu credința părinților săi... Și ținem mărturisirea pe care am primit-o de la atâția bărbați, evitând orice inovație ca pe o însuflețire a diavolului; cel care primește inovație vădește nedesăvârșită Credința ortodoxă cea propovăduită. Dar aceasta este petcutlă ca desăvârșită, nesuferind nici micșorare, nici adăugire, nici vreo schimbare oarecare și cel care îndrăznește să facă sau să sfătuiască sau să cugete la aceasta a și tăgăduit credința lui Hristos, s-a și pus de bună voie anatemei veșnice pentru blestem împotriva Duhului Sfânt, ca și cum n-ar fi vorbit drept în Scripturi și prin Sinoadele Ecumenice..., venerabilele Sinoade Ecumenice, acești șapte stâlpi ai casei Înțelepciunii... Astfel, toți inovatorii: fie ei eretici sau schismatici, care de bună voie „s-au îmbrăcat cu blestemul ca și cu o haină...” (Ps. 108, 17), fie că sunt papi, fie patriarhi, fie mireni, fie chiar și ingerii din cer – să fie anatema!”.

Iar într-o cuvântare din Senatul României (Ședința Senatului din 5 martie 1909) Prea Sfințitul Gherasim Saferin, arătând cât de bine au păzit Sfinții Părinți neștirbite cele rânduite și predan-site de Sfânta Biserică a Domnului Iisus Hristos, printre altele zicea: „Vedeți cum păzeau de bine predaniile și canoanele Sfinții Părinți cei făcători de minuni? Iertați-mă, dar noi ce minuni făcut-am până acum, ca să schimbăm ce au făcut făcătorii de minuni?”.

Astfel, Biserica Răsăritului a menținut mai departe calendarul iulian, care, de aici înainte, se va numi și stil vechi sau ortodox, prin opoziție cu cel gregorian, numit și stil nou sau catolic.

În viața Bisericii Ortodoxe a Răsăritului mișcarea de reformare a calendarului bisericesc a avut loc la începutul secolului XX, deși începuse să se manifeste deja în secolul al XIX-lea la inițiativa cercurilor politico-financiare masonice, care se ocupau cu „modernizarea” acestui spațiu prin integrarea lor politică, culturală, economică și militară în „Europa”, fenomen regăsit pe de-a ntregul în zilele noastre.

Cu regret, unii ierarhi, precum patriarhul Constantinopolului Meletie IV (Metaxachis) (1921-1923), au căzut pradă acestei influențe și s-a decis „îndreptarea” calendarului iulian și în Biserica Ortodoxă, suprimându-se diferența de 13 zile, și astăzi ne-am pomenit într-o situație contrară Ortodoxiei cu o serie de consecințe grave ce au urmat și continuă să urmeze...

Astfel, pe parcursul secolului al XX-lea cu stilul vechi (calendarul iulian) au rămas: 1. — Patriarhia Ierusalimului. 2. — Biserica Ortodoxă Rusă. 3. — Biserica Ortodoxă din Serbia. 4.— Biserica Ortodoxă din Georgia. 5. — Mănăstirile de la Sfântul Munte Athos.

Nu este în intenția și nici nu ține de competența autorului acestor rânduri să judece Sinoadele

dele care au adoptat hotărârea de reformare a calendarului. Este clar că asupra lor au fost exercitate presiuni politice și economice enorme și, la rândul nostru, noi cei trăitori la aproape 100 de ani de la acele evenimente, deja simțim presiunile unor reformiști din zilele noastre... Astăzi, ca și atunci, se observă, că atunci când este vorba de valorile ortodoxe, principiile scripturistice și patristice sunt înlăturate implicit și din Biserică, dându-se prioritate necondiționată progresului științific, necesităților materiale, „realităților” politice etc. pentru a se ajunge, chipurile, la un „compromis”, pentru a fi „în rând” cu Europa. Am văzut deja și vom mai vedea catastrofalele roade ale acestui „compromis” de nefăcut, a unirii celor ce se resping, ajungând ca omul să „unească” ceea ce Dumnezeu a despărțit...

An de an, în societatea noastră se vorbește tot mai insistent despre sărbătoarea și sărbătorirea zilei de 25 decembrie. Dar în cinstea cărui eveniment se fac atâtea declarații și expuneri de puncte de vedere, pregătiri etc.? S-a zis că cu ocazia Crăciunului... Iertați-ne, domnilor, dar Biserica Ortodoxă nu știe despre o astfel de sărbătoare. Termenul „Crăciun” este absolut străin adevăratei conștiințe ortodoxe, el lipsind în Sfânta Scriptură, precum și în scrierile Sfinților Părinți și în Tradiția autentică a Bisericii Ortodoxe. Acesta e un termen păgân, cercetați istoria – zeul soarelui la vechii romani – „Caraciun”, zeu care se sărbătorește la 25 decembrie în calendarul roman (păgân). Orice altă versiune a acestui cuvânt, pe care unii încearcă s-o inventeze sau să-i găsească „origini” religioase creștine, este lipsită de orice temei teologic ortodox. Poporul nostru de la Roma își trage rădăcina creștină și păcat că a moștenit mai mult păgânismul Romei decât pilda muceniciei și a jertfirii pentru Hristos a milioanelor de mucenici creștini care au pățimit în Roma. De altfel, și salutarea „Crăciun fericit” este o expresie și o salutare occidentală romano-catolică – condamnată și neacceptată de Biserica Ortodoxă. „Hristos Se naște, slăviți-L” – aceasta e cântarea Bisericii și nici un fel de „... Crăciun fericit...” . Dacă prin „Crăciun” subînțelegeți Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, apoi nu confundați și nu amestecați întunericul cu Lumina, nu au nimic comun în esență.

Nașterea lui Hristos e sărbătoarea Bisericii Ortodoxe și e o zi de bucurie numai pentru ortodocși. Întrebați atunci Biserica și pe adevărații creștini, cei cu viața sau purtători de duh, nu numai dreptcredincioși, dar și drept-măritori când sărbătorește ei duhovnicește Nașterea Mântuitorului?..

Orice obicei care are valoare în Biserică, are la temelie lui un adevăr (Sfântul Ciprian.Ad Pompejum. Epistola 74), iar dacă ordinea materială și tendințele occidentale dictează viața bisericească duhovnicească și dacă această „ordine” se raportează la schimbarea calendarului bisericesc, ce contravine duhului sfintelor canoane, atunci vom zice cu durere în suflet că intelectualii și politicienii noștri rău au înțeles atât destinul și trecutul nostru cel glorios, cât și pe cel al Bisericii Ortodoxe de Răsărit... „Europa” nu reprezintă norma după care Biserica trebuie să se orienteze, mai mult decât atât, scopul și idealul Bisericii Ortodoxe nu este integrarea în Uniunea Europeană, ci dobândirea vieții veșnice.

Sărbătorile creștine organizează timpul oamenilor nu numai în înțeles material, ci, în primul rând, în înțeles sufletec: momentele, datele și perioadele din calendar nu sunt unități de măsură, ci unități de ritm calitativ; timpul fiind concret și viu. Calendarul apare ca un ritm al său într-o desfășurare continuă. De aceea implicarea statului în ritmul sărbătorilor creștine va dezorganiza viața religios-duhovnicească a poporului, producând rupturi și drame ce nu pot fi terse din memorie...

La acestea vom declara cu fermitate că Biserica Ortodoxă nu se sprijină pe un corp de prescripțiuni normative arbitrare și contractuale, cum e uneori cazul legilor juridice. Ca atare, orice dispoziție de caracter bisericesc nu își are izvorul nici în util, nici în bine, ci în adevăr, adevărul bisericesc... Trăsătura caracteristică și esențială a așezării Bisericii noastre este, prin urmare, Adevărul. De unde urmează că urmă o indicație a Bisericii nu numai pentru că e a Bisericii, ci pentru că ea exprimă adevărul, iar Biserica este „stălpul și temelie adevărului” (I Timotei, 3, 15). Evident, nu e vorba de un beteg „adevăr” științific, la dispoziția rațiunii omenești (asta ar fi protestantism de cea mai săracă speță), ci de adevărul religios, păstrat în dogme, Canoane și Predanie.

Nu trebuie să confundăm adevărul religios cu cel științific, pentru că „știința” aceasta, care se vrea luată în considerare, neagă existența lui Dumnezeu, Revelația, minunile, existența reală a lui Iisus Hristos, Învierea, caracterul dumnezeiesc al Bisericii...

Există adevărul mărturisit de Sfinții Apostoli, de Părinții Apostolici, de Părinții și unii Scriitori Bisericești și de mulțimea episcopilor și patriarhilor Bisericii – adevăr nealterat și nealterabil în veac și care poate fi ușor deosebit de „celelalte adevăruri” cu ajutorul dreptarului: să fi fost mărturisit de toți, întotdeauna și pretutindeni. Spre deosebire de romano-catolici, la care papa și sinodul se socotesc pe ei înșiși judecătorul și măsurătorul adevărului cuprins în tradiție, în Ortodoxie, Tradiția este cea care mărturisește de ecumenicitatea unui Sinod; Sfântul Sinod însuși nefiind decât mărturisorul a „ceea ce pretutindea s-a păzit de toți și todeauna”(Sfântul Vincent (Vicențiu) de Lerins).

Prin urmare, pentru ca un Sinod general să se învrednicească de atributul ecumenicității, nu ajunge participarea la el a tuturor episcopilor ortodocși în viață, ci mai trebuie ca mărturisirea acestui Sinod, în fapt, să nu fie întru nimic deosebită de ceea ce s-a mărturisit de către Biserică, totdeauna, de toți și pretutindeni...

Acest adevăr este demult cristalizat în decizii dogmatice, în canoane, în epistole, în tratate, în monografii etc., etc. – în Sfânta Tradiție. Și cine îl mărturisește (chiar de ar fi el mic și sărac) rămâne în Biserică, iar cine se abate de la el, fie el preot, episcop, Sinod sau „înger din cer”, anatema este. Din acest postulat fundamental rezultă că există o măsură obiectivă a adevărului. Și că Sinoadele n-au hotărât și nici nu pot hotărî cu de la ele inițiativă și putere, ci numai în conformitate cu dogma, canoanele și Predania Bisericii. Hotărârile Sinoadelor Ecumenice vor purta întotdeauna (inclusiv pentru poporul dreptmăritor de Dumnezeu) semnul adevărului, pentru că ele au unit și unesc în aceeași mărturisire pe toți episcopii dreptmăritorii, din toată lumea și din toate timpurile.

Astfel fiind adevărul lucrurilor, de ce n-am fi lăsați în pace și nu ni s-ar tot strecura și nu ni s-ar tot îndesa gândul nepotrivit și neortodox – fie din partea celor nechemați, fie din partea celor lipsiți de adevăratul duh bisericesc – de a părăsi și bisericește, după cum am părăsit politicește, stilul vechi, și a ne însuși stilul nou, care ar fi păcătuit mai puțin din punct de vedere astronomic, dar păcătuiește mai mult din punct de vedere bisericesc. Ca născut din catolicism și din anumite ambiții papiste, stilul nou nu poate aduce nimic Bisericii Ortodoxe, în afară de dezbinare și tulburare.

Iar Biserica, dacă va urma calea corelărilor calendaristice și se va orienta în direcția lumii tehnocratice, atunci Ea va fi nevoită neîncetat să-și schimbe calendarele, neîncetat să modifice și să deformeze Tipicul și slujbele. Tipicul vine de la Biserica Ortodoxă, acea Biserică în care, ca într-un tezaur bogat, Sfinții Apostoli au așezat numai tot ce aparține Adevărului. Calendarul iulian (stilul vechi) este memoria și simbolul hotărârilor canonice, sobornicești neschimbate, care trebuie să rămână nezdruccinate, pentru că ele reprezintă temelie existenței Bisericii Ortodoxe.

Astăzi mai auzi și afirmații ale unor intelectuali că „Calendarul bisericesc nu este un element religios, ci numai științific (!) (...). Biserica n-a făcut decât să-i înșurubeze în lunile și zilele lui săptămânale sfinții și sărbătorile ei fixe și mobile (...). Calendarul, totuși, nu se poate cu nici un preț sfinți și el prin contactul acesta, după cum nici sacul în care se duce aur nu se poate preface în aur, ci rămâne pururi de călți... Prin urmare, calendarul nu poate fi considerat sfânt, și poporul nu este îndreptățit să se plângă că prin îndreptarea lui s-ar atinge ceva din patrimoniul său religios”.

Dacă la asemenea afirmații ne „permitem” să trecem oarecum cu vederea peste teoria „înșurubării” și peste comparația cu „de-a pururi de călți”, atunci asupra naturii calendarului bisericesc răspundem: Noi pretindem că întrebările referitoare la calendarul bisericesc și la data sărbătorilor creștine sunt o problemă bisericească și că elementele lor aparțin patrimoniului bisericesc, pe care creștinii au dreptul și datoria să-l apere împotriva oricărei insatisfacții.

(Continuare în pag. 11) ►

Prot. Octavian Moșin:

“Dumnezeu aduce bucurie și dragoste, iar violența este vrăjmașul iubirii creștine”

Interviu realizat cu Părintele Octavian Moșin, parohul Bisericii “În-tâmpinarea Domnului” din cadrul Universității de Stat din Moldova.

- Părinte, ce este violența în familie?

- Violența în familie este un flagel al societății noastre, societate care încă nu a înșușit sensul acestei expresii, căci noțiunea de „violență”, de obicei, este privită în afara familiei. Ne-am obișnuit să înțelegem prin violență doar abuz sexual asupra unei doamne sau domnișoare, iar agresorul este calificat drept un nemernic, fără principii morale, care nu ține la familie și habar nu are de adevăratele valori ale acesteia.

Însă violența este cea care adesea persistă în familie și rămâne a fi o problemă de nerezolvat a multor familii.

Violența este privită ca agresivitate, brutalitate, cruzime, impulsivitate, răutate, forță, vehemență, înfocare, nestăpânire de sine, siluire fizică, constrângere a liberei voințe etc. Violența în familie se poate manifesta atât ca abuz fizic și sexual, cât și psihologic, spiritual, economic. Astfel, violența este un fenomen complex și amplu ce vizează întreaga societate.

Foarte multe familii suferă în urma violenței, dar o primesc drept normă și realitate a vieții.

- Ce ne recomandă Biserica pentru depășirea violenței?

- Biserica încearcă să contribuie la prevenirea cazurilor de violență în familie prin învă-

țaturile morale adresate tuturor celor care-i pășesc pragul, prin sfaturile și îndemnurile care pornesc din inima slujitorilor.

Mulți oameni intră în sfântul lăcaș cu diverse dureri și suferințe, găsind aici alinare. Oamenii trebuie ajutați și susținuți. Biserica vine cu medicamentele sale, iar de rând cu ea trebuie antrenată întreaga societate în vederea prevenirii și depășirii violenței în societate. Fiecare caz este individual, astfel, fiecare primește medicamentul duhovnicesc potrivit.

- Există o cale de vindecare a violenței?

- Credința în Dumnezeu îi îndepărtează pe oameni de la gândurile rele, le luminează rațiunea și le arată calea cea dreaptă pe care

trebuie s-o parcurgă. Violența se naște și se dezvoltă în minte. De aceea, Biserica, prin învățăturile duhovnicești pe care le oferă creștinilor, își propune să contribuie la profilaxia acestei boli, pentru că se știe că e mult mai simplu să previi decât să tratezi o maladie.

Vindecarea uneori pare imposibilă, pentru că există prejudecăți, stereotipuri născute în mințile decăzute, bolnave de păcat, care favorizează fenomenul.

Violența rămâne a fi o boală a sufletului și necesită a fi tratată. Or, leacul ni-l oferă Biserica.

- Părinte, ce ar trebui să facem noi, creștinii, în confruntarea directă cu violența?

- Trebuie să ne rugăm zilnic pentru pacea tuturor. Să-i învățăm și să-i îndemnăm pe oameni să-și vindece sufletul, să se lepede de cel rău, și atunci în casa lor va fi pace și fericire. Dumnezeu aduce bucurie și dragoste, iar violența este vrăjmașul dragostei creștine. Sfântul Apostol Pavel ne spune că dragostea ”toate le suferă, toate le crede, toate le nădăduiește, toate le rabdă.” (I Corinteni 13, 7). Astfel, persoana violentă este cea care trebuie adusă la izvorul dragostei pentru a fi tămăduită. Dragostea ne ajută să-i privim cu alți ochi pe cei care provoacă durere și tot prin ea dobândim forțe de a trăi alături de cei înfuriați.

Să nu uităm nici de spovedanie, de lepădarea de rele, de sfânta cruce, icoane, aghiasmă, binecuvântarea casei, toate acestea fiind armele duhului, de care, din păcate, oamenii au cam uitat.

- Părinte, ce recomandați femeilor care sunt afectate de violență? În afară de faptul că pot apela la diferite instituții de drept, ce pot face din punct de vedere spiritual?

- Femeile au fost victime ale violenței de-a lungul întregii istorii. Violența este o boală a sufletului, o patimă, un păcat care a cuprins omenirea încă de la începuturi, de când Cain și-a ucis fratele. Mânia care i-a fost dată omului de Dumnezeu, ca să biruiască răul, a fost îndreptată asupra aproapelui. Și pe măsură ce omul a devenit slăbănogit de păcate și neputincios, și-a îndreptat violența asupra celui mai slab decât el.

Ca orice act de violență, îndreptat asupra oricui, violența asupra femeilor este un păcat. Și cine acceptă păcatul și nu luptă împotriva lui, devine complice la păcat.

Creștinește este să ne ajutăm reciproc. Ar fi nevoie de o deschidere din partea femeilor agresate, precum și implicarea de rând cu Biserica, a tuturor factorilor decizionali întru înălțurarea actelor de violență.

- Ce trebuie să facem întru dobândirea liniștii duhovnicești?

- Trebuie să ne împăcăm cu Dumnezeu și cu cei pe care i-am supărat, să ne lepădăm de răutatea noastră și atunci răutatea celorlalți va fi neputincioasă. Dacă noi ne curățim, dacă facem curățenie în jurul nostru, nu mai vin aceste duhuri care sporesc răutatea și ura celor de lângă noi. Aceasta este soluția cea adevărată... Fără Hristos, fără iertare, fără împăcarea cu Dumnezeu și cu aproapele nu există soluții.

Interviu realizat de Pr. Mihail Bortă
Sursa: <http://www.nuviolentei.com/>

Un strigăt neauzit al Ortodoxiei care a mai rămas în Europa...

► (Urmare din pag.10)

De ce? Încercăm să răspundem în tonul afirmației de mai sus: „Înșurubând” calendarului „păgân” sărbătorile noastre și fixe și mobile, pentru noi, creștinii, „calendarul bisericesc” înseamnă o memorie sfântă, o înălțare de sărbători și amintiri, un șirag de perle, de mărimi diferite, fiecare perlă fiind așezată într-un anumit loc, având trainice temeuri istorico-canonice, dogmatice, liturgice și tipiconale, Tradiția bisericească de până astăzi sfințind această ordine nezdrcinată. Și dacă unii cred că firul pe care aceste perle sunt înșirate, „rămânând de-a pururi de calți”, poate fi schimonos și desfigurat după bunul plac, – un lucru le cerem și le amintim: respectați ordinea, nu vă atingeți de consecutivitatea sfințită a sărbătorilor, așa cum a păstrat-o Tradiția Bisericii Ortodoxe, fiindcă atunci vă atingeți de patrimoniul nostru bisericesc, iar orice atingere adusă tezaurului bisericesc, consfințit de veacuri, nu poate fi îngăduită nimănui, niciodată!

În concluzie: adepților ai reformelor bisericești și ai calendarului nou, liberi sunteți să adoptați orice sistem de calculare al vremii: păgân, creștin, științific sau nu; al lui Sosigene, Aximene, Lilio, Chiricescu ș.a. – Nașterea Domnului, Învierea Domnului, însă, trebuie să se serbeze așa cum ne-au lăsat Sfinții Părinți, astfel încât să fie respectată Tradiția Bisericii Ortodoxe.

Calendarul bisericesc nu tinde spre exactitate astronomică, ci spre simplitate. Pascalia ortodoxă, întocmită în secolul al IV-lea în Alexandria, de atunci și până acum nefiind niciodată corectată, negreșit arată fazele lunii și data serbării Paștelui. De aceea pe bună dreptate cu ea Biserica se poate mândri chiar și în fața savanților contemporani. Simplitatea nemaipomenită a calendarului bisericesc reprezintă avantajul lui științific față de orice calendar corectat.

Noi trebuie să fim alături de acele Biserici Ortodoxe care țin, fără nici un compromis, stilul vechi în viața lor bisericească, drept urmare a hotărârilor canonice, care trebuie să rămână nestirbite... Biserica nu cere de la noi decât numai

devotament din tot sufletul și din toată inima față de sfânta și nepătată credință a Părinților noștri: iubirea și afecțiunea pentru Biserica Ortodoxă, cea care ne-a renăscut pe noi nu prin stropirea inovatoare, ci prin dumnezeiasca baie a botezului apostolic; cea care ne hrănește pe noi după Testamentul cel veșnic al Mântuitorului nostru... „... Să o înconjurăm dar cu gândul ca puii de cloșcă, în orice parte a pământului ne-am găsi..., când vrăjmașul mântuirii noastre, oferind înlesniri înșelătoare..., pune cursele..., turnând otrava dăunătoare în apa limpede a Ortodoxiei...”.

Biserica trebuie să păstreze cunoștințele sale mistice, vederea duhovnicească a timpului și a veșniciei, Sfânta Tradiție. Această păstrare nestirbită și cu dragoste de către noi toți și va fi piatra de granit de care s-au zdrobit, se zdrobesc și se vor zdrobi, în veac, toate încercările de abatere de la Ortodoxie.

Biserica supusă modernismului și inovațiilor nu va putea să „biruie lumea”, să îndrepte omenirea spre lumină, spre viața de veci. O asemenea Biserică se va pomeni într-un con de umbră, va fi neglijată și desconsiderată de lume și, în cele din urmă, va ajunge cu tezaurul Ei distrus; Biserica va deveni nefolositoare oamenilor...

Să ne amintim aici de cuvintele Mântuitorului Hristos: „Și nimeni, bând vin vechi, nu voiește de cel nou, căci zice: e mai bun cel vechi” (Luca, 5, 39). Și în acest caz e binevenit și obligatoriu străvechiul sfat: „Nu muta hotarul străvechi pe care l-au însemnat părinții tăi” (Pilde, 22, 28).

Deseori, când se discută problema calendarului, mulți declară cu îndrăzneală că, de fapt, calendarul nu este o dogmă și nici un principiu constant, neschimbător și că „...nu calendarul ne mântuiește...”. Dar să ne amintim că, de fapt, orice dogmă, toate Tainele și toate așezămintele Bisericii Ortodoxe nu au alt scop și alt rost decât de a umplea forma obligatorie a conștiinței omului, iar aceasta să-l oblige la mărturisirea ortodoxă a Creștinismului și la o viațuire conformă cu aceste învățături și așezăminte bisericești. Calendarul bisericesc face parte din tezaurul Bisericii și acest tezaur ar trebui să devină, în fapt, conținutul normativ al conștiinței creștine al credinciosului or-

todox... Doar nimeni și niciodată n-a afirmat inversul, că calendarul ar fi un element dogmatic, și tocmai de aceea această problemă și are un scop, cred eu, viclean: de a prezenta lucrurile astfel ca și cum calendarul n-ar avea nicio valoare pentru viața Bisericii și în el se poate de făcut orice „revoluții” pseudoștiințifice, pentru a nu „rămânea în urmă” de societate, pentru a ne moderniza sau, potrivit afirmațiilor intelectualilor noștri, „nu putem să rămânem înapoiți pentru totdeauna cu calendarul învechit...”. Însă acești intelectuali sunt departe de a înțelege că calendarul bisericesc nu este numai un mijloc de măsurare a timpului, ci un element de neînlăturat, indispensabil al Tradiției Bisericii. Iar această Tradiție Sfântă este atât de unitară, încât nimic nu poți clinti din ea fără ca să nu fie primejduit totul a se clinti, căci nimic nu este fără însemnătate întru cele ale credinței. Cea mai neînsemnată decizie disciplinară nu are, în viața tainică a Bisericii, o motivare contingentă, psihologică, locală și oportunistă – adică, potrivită împrejurărilor de timp și loc, cum se întâmplă în istoria contemporană scrisă-n spiritul laic de astăzi. Fiecare hotărâre bisericească are, în lumea celor care nu se văd, în viața tainică a Bisericii, un înțeles nevăzut, tainic, împlinește un gând ascuns al lui Dumnezeu, întruchipează o armonie ascunsă, care nu se înfățișează decât ca un semn tainic față de toate celelalte. Și, clintind unul din rosturile văzute ale întregului trup, se clintesc, pe nevăzute și fără să ne dăm seama, lucruri menite a rămâne neclintite.

Unii mai admit și asemenea pretenții: cum că din cauza sărbătoririi Nașterii Domnului pe stil vechi, nu pot „întâlni și sărbători pe deplin Anul Nou (civil)”, deoarece la 1 ianuarie (stil nou) suntem încă în Postul Nașterii Domnului... Dar să nu uităm că sărbătorile bisericești, consfințite de veacuri, își au ciclul lor, iar Anul Nou bisericesc e pe data de 1 septembrie (stil vechi) și Biserica nu trebuie să-și modifice calendarul în funcție de sărbătorile civile, care, de cele mai dese ori, se manifestă și se reduc exclusiv la mâncare și băutură. În Biserica Ortodoxă orice sărbătoare sau eveniment din istoria ei este într-adevăr un prilej de bucurie sau de tristă și apăsătoare amintire,

dar e o bucurie sau o tristețe în Domnul, duhovnicească, fără a consta în mâncarea de carne, căci astfel se întunecă conținutul luminos al sărbătorii.

De cele mai dese ori se observă că întrebarea despre calendarul bisericesc este pusă de unii intelectuali (nu prea creștini cu viața), fie prin amestecul politicii în viața bisericească, fie prin influența penetrării unui spirit laic în Biserică. Unii ca aceștia se consideră reformele politice din prezent drept așa-numitul „ideal al oamenilor inteligenți de cultură europeană occidentală” se văd obligați să ajungă la acest „ideal” pe toate căile posibile, promovându-se astfel pierderea treptată a simțului tradiției și al canonicității vieții noastre bisericești.

În încheiere, accentuez încă o dată că Biserica nu urcă „în negura timpurilor”, cum se afirmă deseori, ci doar până la timpurile apostolice, făcând referință la mințile sănătoase duhovnicești, luminate de Dumnezeu. Să nu le disprețuim, trecându-le înaintea altor temeuri și alte autorități. „...O! nu vă îndoiiți, zicea, în 1885, episcopul Neofit Scriban, dacă Biserica ar fi primit în sânul ei reformele atâtor mii de împărați..., am fi ajuns la aceea încât unii am avea un fel de rugăciuni, alții am avea alt Paști, alt calendar, alte posturi, alte predanii și alte costume...”.

Să ascultăm mai puțin de glasul veacului și al științei, să dăm pas credinței, să scoatem candela de sub obroc, ca toți să cunoască că ai Domnului și întru Domnul suntem. Romano-catolicii au intrat în firescul lucrurilor de multă vreme, iar Biserica Ortodoxă nu va pierde nimic, nici prestigiul, cu atât mai puțin mântuirea, dacă își va păstra cu sfințenie Tradiția și va continua să se roage ca Domnul să ne lumineze și să ne întărească în vremile de acum și în cele ce vor urma, spre a nu cădea de la dreapta învățătură și mărturisire Apostolică și Patristică, adică cea a lui Hristos!

În Biserică timpul se îmbisericește în ritmurile slujbelor dumnezeiești. Timpul îmbisericit devine memoria Ortodoxiei – simbolul și chipul veșniciei.

Protodiacon Ioan MUNTEANU
Sursa: <http://csf.md/>

Eparhia Chișinăului – 200 de ani

► (Urmare din pag. 1)

În felul acesta, prin voia Domnului și străduințele mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni, noua unitate bisericească își va definitiva procesul de constituire, în componența sa intrând părți din eparhiile Proilaviei, Hușilor, Iașilor și Rădăuților, care până la acel moment depindeau canonic de Mitropolia Moldovei, la care s-au mai adăugat și bisericile dintre Nistru și Bug, cuprinzând în total 812 locașuri.

Deci, în fruntea noii eparhii ortodoxe a fost numit mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, cu titlul de "Exarh și Mitropolit", care avea să administreze problemele populației ortodoxe prin intermediul Soborului, Casei arhieresti și Dicasteriei. După cum se observă, unica deosebire în structura de administrare a Bisericii Ortodoxe din Basarabia, în comparație cu Biserica Rusă, este existența Dicasteriei, care însă nu persistă un timp îndelungat, deoarece la 18 mai 1832, printr-un decret imperial, este transformată în Consistoriu Duhovnicesc. Acest lucru este explicat chiar de actul emis, în care se arată că schimbarea este efectuată pentru a fi la fel ca în restul imperiului.

Noua eparhie își primi denumirea pe care o cunoaștem, deoarece, pe de o parte, la Chișinău se afla centrul administrativ și juridic al noii provincii organizate, iar, pe de altă parte, la Hotin s-a aflat cândva sediul Episcopiei Hotinului ce făcea parte din Mitropolia Proilaviei.

Aflându-se în fruntea Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului, mitropolitul Gavriil a desfășurat activități ample pentru toți ortodocșii din Basarabia și Transnistria, reieșind din faptul că cei care locuiau în diferite regiuni după ordinea civilă, să fie uniți bisericește în aceeași unitate administrativ-teritorială sub un singur omofor, cel al mitropolitului Gavriil.

Dar meritele primului Întâistătător al noii eparhii au constat nu numai în organizarea acesteia din punct de vedere administrativ-bisericesc. Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni deseori spunea clerului său că „Evangelia este baza vieții spirituale a creștinului. Învățând Sfânta Scriptură și opera Sfinților Părinți, slujitorii altarului se dezvoltă spiritual, iar necunoașterea aduce la lene, care dă naștere și face posibilă apariția în inimă a diferitor păcate”.

Anume din aceste considerente și fiind îndrumat de ideile luminate, la 30 septembrie 1813, mitropolitul și exarhul Gavriil a emis un edict prin care înființează în eparhia sa un Seminar Teologic, având ca exemplu Academia Teologică din Kiev, și care a fost deschis oficial la 31 ianuarie 1814. Mai mult chiar, în 1816, pe lângă Seminarul Teologic s-a deschis „Pensionul nobilimii”, prima școală laică din această regiune. Este evident, deci, că impactul acestei lucrări asupra vieții spirituale din arhiepiscopia Basarabiei a fost enorm; este de ajuns doar să amintim că în perioada dintre 1813 și 1913 au absolvit Seminarul Teologic aproximativ 2500 de persoane, printre care și o seamă de personalități eminente din diferite sfere ale vieții Basarabiei.

Grija exarhului pentru puritatea spirituală a enoriașilor din eparhia sa nu s-a oprit doar aici și, la 25 septembrie 1813, din numele mitropolitului, este trimis raportul către Sfântul Sinod prin care acesta argumenta și solicita deschiderea unei tipografii în eparhia condusă de el. Urmare a demersurilor și cauzei susținute de către mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, la 31 mai 1814, Tipografia este oficial inaugurată la Chișinău în biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”. În aceasta activau protoiereul Petru Kunițchi, ierodiaconul Ioanichie Șicov și Varlaam și Iosif Nănescu.

Director al Tipografiei a fost numit Ignatie de la Lavra Neamțului. Însuși mitropolitul munea la traducerea textelor, corectarea și compararea lor, fiind, în acest sens, un adevărat străduitor pentru binele credincioșilor. Rezultatul nu s-a lăsat așteptat și, într-o perioadă scurtă de timp, au fost publicate peste 20 de titluri de carte în 19320 de exemplare. Meritele mitropolitului Gavriil Bănulescu-Bodoni ca întemeietor și Întâistătător al arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului sunt remarcabile, toate realizările și înfăptuirile aducând o contribuție binecuvântată la evoluția Bisericii Ortodoxe din spațiul dintre Prut și Nistru.

Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni a murit la vârsta de 75 de ani, la 30 martie 1821, fiind înmormântat la Mănăstirea Căpriana.

Succesorul său a fost arhiepiscopul Dimitrie (Sulima) (1821-1844), în timpul păstoririi căruia Dicasteria Duhovnicească a Chișinăului va fi transformată în Consistoriul Duhovnicesc. Apoi, protopopiatele au fost înlocuite cu 8 protoierii, după numărul ținuturilor din Basarabia. De asemenea, în 1830, pentru o mai bună organizare a vieții monahale, a fost introdus modul chinovial de viață în toate mănăstirile și schiturile din Basarabia.

O realizare deosebită în timpul acestui arhipăstor a fost ridicarea, în 1836, a Catedralei Chiriarhale „Nașterea Domnului” din Chișinău. În 1837, arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului îi este retras teritoriul canonic din stânga Nistrului, care a fost inclus în eparhia Odesei și Hersonului, de curând organizată.

În perioada anilor 1844 – 1858 eparhia este condusă de către arhiepiscopul Irinarh (Popov). În acest timp sunt construite foarte multe biserici. Astfel, la sfârșitul activității sale, în eparhie erau 565 de biserici de mir, dintre care 314 din piatră și 251 din lemn, la care se mai adăuga 36 de paraclise și 34 de biserici în 21 de mănăstiri. În general, în perioada 1812-1918, în Basarabia a avut loc un intens proces de construire, de la 42 de biserici de zid în anul 1812 s-a ajuns la 818 în anul 1903, marea majoritate a acestor edificii sacre fiind înălțate în mediul rural. Ele au fost construite în stil neoclasic rus, după câteva proiecte-tip, cu mici modificări de la un monument la altul.

Urmașul arhiepiscopului Irinarh (Popov) este Antonie (Șocotov), în timpul căruia au fost desființate protoierii, arhiepiscopia fiind împărțită în 35 de blagocinii. Este cunoscut faptul că în timpul arhiepiscopului Antonie (Șocotov) existau în Basarabia 843 de biserici, dintre care 318 din piatră și 525 din lemn.

De asemenea, este necesar de menționat că în timpul acestuia, în Arhiepiscopia Chișinăului și Hotinului este tipărit primul periodic apărut în Basarabia, și anume, Buletinul eparhiei Chișinăului și

Hotinului (Кишиневские епархиальные ведомости).

Tot în această perioadă a fost desfășurată o amplă activitate de asistență socială, prin intermediul „frăților”. Prima frăție a fost cea din Chișinău, cu numele „Sf. Alexandru Nevski”, constituită în 1866. În 1868 se inițiază „Congresele eparhiale”, în același an au fost inaugurate și „congresele județene” ale blagociniilor, iar la centrul eparhial funcționa un comitet eparhial.

A urmat apoi o perioadă dificilă în istoria eparhiei, legată fiind de numele episcopului Pavel (Lebedev), care, prin tendința sa de a fi în relații bune cu administrația laică și de a îndeplini întocmai sarcinile puse, a neglijat partea spirituală a vieții din Arhiepiscopia Chișinăului și Hotinului,

la 23 iulie 1913, basarabenii au avut fericită ocazie să asculte toată Sf. Liturghie în limba maternă.

Instabilitatea ierarhilor Basarabiei se va accentua în perioada primului război mondial, unii fiind transferați în alte eparhii, precum Platon (Rojdestvenski) la Odesa în decembrie 1915, alții nevoiți să se retragă, precum Anastasie (Gribanovski), care, împreună cu întreg clerul superior, a părăsit definitiv Basarabia la 23 iunie 1918. El a fost urmat în scaun de episcopul Nicodim (Munteanu) de Huși.

După încorporarea Basarabiei în componența României și Biserica din acest spațiu a fost subordonată canonic Bisericii Ortodoxe Române, în perioada 1918 – 1944, cu excepția anilor 1940 – 1941, când Biserica din Basarabia fusese în cadrul Patriarhiei Ruse.

În această perioadă eparhiei i s-a acordat statut de mitropolie a Basarabiei, avându-i ca ierarhi pe Nicodim (Munteanu), Gurie (Grosu) și Efrem (Enăchescu).

Activitatea acestor arhipăstori a fost foarte prodigioasă, viața spirituală a Basarabiei cunoscând o evoluție bine conturată. Astfel, învățământul teologic a fost ridicat la un nivel mai înalt prin înființarea, în septembrie 1926, la Chișinău a Facultății de Teologie a Universității din Iași, iar în 1927 - a Seminarului Teologic „Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni” din Chișinău, care a fost reorganizat, trecându-se de la zece la opt clase. Au mai fost înființate de asemenea încă două Seminarii Teologice, tot cu opt clase, unul la Ismail și altul la Edi-neț.

În luna august 1944, Mitropolia Basarabiei a fost desființată, iar în locul ei organizată eparhia Chișinăului și a Moldovei, condusă de către episcopul Ieronim (Zaharov), sub oblăduirea Bisericii Ortodoxe Ruse. Acesta l-a avut ca succesor pe episcopul Benedict (Poleacov), care conduce eparhia Chișinăului din 1947 până în 1948. Între 1948 și 1963 în scaunul episcopului de la Chișinău se află episcopul, iar mai apoi mitropolitul Nectarie (Grigoriev). Conform datelor de care dispunem, din 1960 au fost închise aproximativ 200 de biserici, rămânând active doar 385 din cele aproape 900 de biserici câte activau în 1944. Au fost închise toate mănăstirile cu excepția celei de la Japca. Pentru închiderea sau, mai bine zis, lichidarea bisericilor era folosit motivul încălcării legislației sovietice despre culte.

Mitropolitului Nectarie (Grigoriev) i-au urmat în scaun: arhiepiscopii Bartolomeu (Gondarovski) și Ionatan (Capolovici), precum și mitropolitul Serapion (Fadeev).

În perioada anilor 1944 – 1989 eparhia Chișinăului și a Moldovei a fost supusă la grele încercări de către regimul totalitar din acel timp.

La 21 iulie 1989, prin decizia Prea Fericitului Pimen, Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii, și a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, în fruntea eparhiei Chișinăului și a Moldovei este numit Prea Sfințitul episcop Vladimir (Cantarean).

La data de 5 octombrie 1992 Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse emite Tomosul de Independență a Bisericii Ortodoxe din Moldova, eparhia fiind ridicată la rangul de Mitropolie a Chișinăului și a întregii Moldove.

În primăvara anului 1990 episcopul Vladimir este ridicat la treapta de arhiepiscop, iar în luna decembrie 1992 - la cea de mitropolit al Chișinăului și al întregii Moldove.

Soborul arhieresc jubiliar din anul 2000 îl alege pe Înalț Prea Sfințitul mitropolit Vladimir în calitate de membru permanent al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse.

Arhimandrit IOAN (Moșneguțu)

Biserica Ortodoxă din Moldova și renașterea națională – scurtă retrospectivă

Având în vedere importanța și complexitatea mișcării de renaștere națională de la sfârșitul anilor 80, începutul anilor 90 ai secolului trecut, Biserica, în calitatea ei de parte integrantă a neamului cu care a împărțit în perioada ateismului militant aceleași tragedii și nedreptăți, nu putea să rămână indiferentă față de amplele transformări ale contemporaneității și să nu se alăture poporului în procesul de redobândire a unor drepturi morale legitime.

În plin avânt de luptă pentru libertate a cuvântului și a gândirii, în vara anului 1989, la Chișinău este numit Episcop Prea Sfințitul Vladimir (Cantarean), actualul Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove. Încă de atunci, de la primele zile ale aflării sale în funcție oficială în Moldova, Înalta Prea Sfinția Sa prin exemplul său personal mobilizează clerul și poporul pentru revitalizarea vieții bisericești din republică.

Trebuie să menționăm faptul că, deși pentru jumătate de veac prigoana împotriva Bisericii a fost una constantă, susținută de cele mai sus-puse cercuri ale puterii, oamenii nu și-au uitat credința, păstrând-o aprinsă în sufletele lor, așteptând doar timpul și omul potrivit care să repună Ortodoxia la locul cel de cinste. Acest om a apărut în persoana Înalte Prea Sfințitului Mitropolit Vladimir și astfel minuțiosul drum de restabilire a activității eparhiale în tânărlul stat (era deja anul 1991, Republica Moldova își declarase independența) a început.

Însă această perioadă a fost marcată și de o serie de frământări și provocări de ordin politic, ale căror unic scop era destabilizarea situației și așa șubrede și incerte. Evident că au existat grupuri de interese ce au încercat să atragă și Biserica în scenariile lor, aceasta fiind o instituție care, în pofida tuturor intemperiilor istorice, își păstrase credibilitatea în rândurile populației. Mitropolitul Vladimir a conștientizat de la început pericolul la care s-ar fi expus întreaga Biserică dacă s-ar fi implicat în aceste jocuri, și a păstrat o neutralitate militanță.

Totodată, se simțea lipsa acută a fondurilor strict necesare pentru reconstruirea unui număr mare de lăcașe de cult lăsate mai multe decenii în paragină sau utilizate în alte scopuri decât cel sacramental. În primul rând, era vorba de bisericile și mănăstirile cu valoare de patrimoniu, care necesitau restaurări urgente. Aici putem menționa așezămintele monahale: Căpriana (redeschisă în 1989), mănăstirea Saharna (redeschisă în 1991), mănăstirea Curchi (redeschisă în 1992), mănăstirea Hâncu (redeschisă în 1992), mănăstirea Hârbovăț (redeschisă în 1992), Catedrala Mitropolitană "Nașterea Domnului" (redeschisă în 1989), etc.

În pofida lipsei de fonduri și a condițiilor precare, s-au găsit monahi, monahii și preoți slujitori care și-au înțeles chemarea și mânăți de dragostea pentru credință, au făcut să răsună din nou rugăciunea și dangătul de clopot între zidurile mănăstirilor și bisericilor seculare. Până la urmă Dumnezeu a răsplătit răbdarea și smerenia acestora, astăzi aceste sfinte lăcașe, în majoritatea lor covârșitoare recăpătându-și splendoarea de odinioară.

Pe lângă lucrările de reconstrucție și renovare mai era o problemă stringentă – lipsa unei școli teologice autohtone

care să pregătească sutele de tineri dorinți să slujească Domnului. Astfel imediat după proclamarea independenței Republicii Moldova, cu binecuvântarea Î.P.S. Arhiepiscop Vladimir și prin aportul său nemijlocit, în septembrie 1991 este deschisă Facultatea de Teologie Ortodoxă de pe lângă Universitatea de Stat din Moldova. Inaugurarea acestei instituții de învățământ superior cerea și înființarea unui centru editorial și a unei tipografii care să asigure Facultatea cu materiale didactice în limba maternă. Datorită organizării prompte, a hotărârii și a entuziasmului, în scurt timp este deschisă editura și tipografia de la Orhei, restabilindu-se astfel tradiția tipăriturii religioase moldovenești de o valoare spirituală, culturală și istorică emblematică.

Au mai fost înființate: Școala de cântăreți bisericești de pe lângă mănăstirea Chișelnița, Seminarul Teologic de la mănăstirea Noul-Neamț, Seminariile Teologice Liceale de la mănăstirile Suruceni și Hagimus, școlile teologice de la Edineț, etc.

Au fost redeschise peste o mie de biserici, toate mănăstirile istorice ale țării, construite 194 biserici noi. În această perioadă mitropolitul Vladimir a hirotonit

1214 preoți. Nu putem să nu amintim aici și de intensă activitate socială a Bisericii din acea perioadă – susținerea azilurilor de bătrâni, a spitalelor, a școlilor de tip internat, înființarea orfelinatului "Fericitul Iosif", aflat sub auspiciile mănăstirii Hâncu, și multe alte activități deja tradiționale, prin intermediul cărora se reușește ajutarea unui număr de oameni din cele mai vulnerabile pături sociale.

Astăzi Biserica Ortodoxă din Moldova este împărțită în șase eparhii în frunte cu ierarhii lor: eparhia Chișinăului, condusă de către Î.P.S. mitropolit Vladimir, eparhia de Tiraspol și Dubăsari, condusă de către P.S. episcop Sava, eparhia de Cahul și Comrat, condusă de către P.S. episcop Anatolie, eparhia de Ungheni și Nisporeni, condusă de către P.S. episcop Petru, eparhia de Bălți și Fălești, condusă de către P.S. episcop Marchel, și eparhia de Edineț și Briceni, condusă de către P.S. episcop Nicodim.

Procesul demarat în anii 89-90 ai sec. XX a fost unul catalizator și hotărâtor pentru realizările ulterioare ale Bisericii Ortodoxe din Moldova. Înalta Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a înțeles de la început aspirațiile poporului bine-credincios și a avut grijă să revitalizeze credința, rămânând fidel tradiției ancestrale a unui Ștefan cel Mare, Daniil Sihuștru, Paisie Velicovski sau Petru Movilă. În același timp, Întâistătătorul și-a dat seama mai bine decât oricine de necesitatea sincronizării vieții bisericești la noile realități sociale; această adaptare s-a produs în mod firesc, fără a afecta în vreun fel învățătura sau direcția tradițională a Bisericii.

Astăzi, la mai bine de două decenii de independență, privind retrospectiv, ne putem da lesne seama că fără aportul direct al Bisericii, multe din lucrurile vitale pentru noi ca entitate națională nu s-ar fi realizat și totodată nici o Biserică nu și-ar fi revenit atât de repede dacă nu ar fi fost dăruirea și sacrificiul creștinilor noștri care au știut să mulțumească Domnului pentru marea Sa milă, aducând din puținul lor jertfa cea bineplăcută, ca astăzi să ne putem bucura de trecutul nostru punctat de evenimente glorioase și izbâzi binecuvântate, privind totodată cu încredere într-un viitor marcat de credință și speranță, ducând mai departe cu cinste predania strămoșilor.

Arhimandrit IOAN (Moșneagu)

De sărbători lăsați deoparte ura!

Pentru noi toți iarna nu este numai anotimpul zăpezii și al frigului, ci și cel al bucuriilor, prilejuate de sărbătorile noastre creștine, însoțite de atâtea datini și obiceiuri frumoase.

Îmi amintesc cu drag și dor de iernile copilăriei mele, petrecute în satul natal. Atunci când se așterne iarna peste meleagul nostru, îmi apar în față după-amiezile în care mergeam împreună cu mama și fratele meu la biserică, iar fulgii cădeau leneși peste amurg. Iar seara, după vechernie, când ne întorceam acasă, tata ne aștepta cu grâu fiert cu miere. De ce grâu fiert? Pentru că familia mea ținea (și mai ține) posturile cu mare grijă, iar a mânca grâu fiert nu este nicicum o dovadă a lipsurilor, atât timp cât toată familia stă fericită în jurul mesei.

Sărbătorile de iarnă începeau în familia mea la Sfântul Andrei, atunci când părinții aduceau în casă un brăduț pe care noi, copiii, îl împodobeam cu mare grijă și satisfacție. Anume la Sfântul Andrei începeau pregătirile pentru Nașterea Domnului: de Sfântul Andrei mergeam cu toată familia la biserică pentru a primi Sfânta Împărtășanie, de Sfântul Andrei mama ne povestea în fiecare an viața sfântului

și nu uita niciodată să ne amintească că el e cel care a încreștinat țara noastră. Tot la această sărbătoare ne aminteam și colindele, pe care le repetam în fiecare zi pentru ca nu cumva să le uităm până în noaptea de Crăciun...

Cu mare nerăbdare așteptam sărbătoarea Sfântului Nicolae, când ne pregăteam papuceii pentru ca sfântul să ne aducă cadouri. De fiecare dată găseam în cizmulițe câte o pungă cu bomboane. Și de fiecare dată o întrebam pe mama, de ce sfântul nu ne dă și nouă mai multe cadouri. Mama ne răspundea cu înțelepciune: „Sfântul Nicolae duce cadouri mai

mari copiilor care sunt singuri și nu mai au frațiori, iar voi, pentru că sunteți 4 copii, sunteți foarte bogați avându-vă unul pe celălalt”. Abia acum înțeleg câtă dreptate avea mama!

De mică am îndrăgit Sărbătoarea Crăciunului. În ajun mama cocea crăciune-

ii pe care îi puneam alături de icoană și îi păstra până primăvara, când tata începea muncile în câmp. În copilărie deosebită era și noaptea Nașterii Domnului. Chiar mică fiind insistam să merg și eu la biserică pentru a cânta împreună cu corul de copii colinde pentru creștinii care își petreceau Noaptea Sfântă la biserică. Dimeineată eu și frații mei ne primeam mulțămăntele cadouri de la Moș Crăciun. Crăciunul reprezenta motiv de bucurie pentru întreaga familie, prilej care ne aduna pe toți cei dragi în jurul bradului pentru a ciocni un pahar de vin în cinstea Nașterii Domnului și a asculta colinde.

Cu multă nerăbdare așteptam ajunul Sfântului Vasile, Anul Nou pe stil vechi. În satul natal există un obicei frumos – seara copiii merg cu uratul pentru a dori gazdei un an nou fericit și îmbelșugat, iar în schimb primesc colăcei și nuci. A doua zi, cei mai mărunți merg din casă-n casă cu semănatul, fiind răsplătiți cu bomboane și covrigi.

O adevărată sărbătoare pentru familia noastră era și Boboteaza. În această zi părinții mei mergeau la biserică pentru a asculta slujba divină și a aduce acasă agheazmă. Eu și frații mei, chiar dacă mergeam la școală, în acea zi nu mâncam nimic, pentru ca atunci când vom veni acasă să gustăm din apa sfințită. Tot în ziua Bobotezei, după ce ne pregăteam temele pentru acasă, despodobeam bradul, iar mama avea grijă să ne mai pună sub cetini câte ceva dulce.

Acum, după ani buni de când nu mai împodobim bradul împreună, nu mai cântăm colinde și nu mai mergem la biserică, mă bucur că părinții mei nu au uitat aceste obiceiuri frumoase, ci le repetă an de an cu frații mei mai mici. Astfel, Hristos se naște an de an și în familia noastră...

Vin sărbătorii! Lăsați deoparte ura,
Închideți răutatea-n labirint,
Aprindeți candela iubirii,
Beți liniștea-n pahare de argint!

Anna CASIAN-MUSTEAȚĂ

SĂNĂTATEA

ASPECTE MEDICALE ȘI DUHOVNICEȘTI

Tuberculoza - o nouă provocare pentru societatea contemporană

Chiar dacă Biserica Ortodoxă din Moldova a făcut câțiva pași considerabili în depășirea diverselor probleme sociale, unele urmează a fi luate în vizorul slujitorilor și credincioșilor.

Ne referim la noua provocare serioasă a zilelor noastre – tuberculoza. O problemă cunoscută și nu prea, veche și nouă în același timp, care macină mii de vieți în fiecare an.

Unii ar spune: sunt instituții specializate care trebuie să-și facă treaba, la ce bun să se implice Biserica în astfel de probleme?! Nu suntem de acord, Biserica nu vizează doar sufletul omenesc, dar și bunăstarea în ansamblu a omului. Biserica nu reprezintă doar lăcașe de cult, dar, în primul rând, adună o comunitate de oameni, trăind cu clipele fericite și nu prea ale fiecăruia în parte. Misiunea tainică a Bisericii mereu a fost completată de misiunea ei socială, de mângâiere și suport pentru cei în neputință.

Odinioară se spunea: „mens sana in corpore sana”. Or, noi pledăm pentru sănătatea trupească și duhovnicească a oamenilor.

Poate că nu ne-am fi implicat atât de activ în campania de prevenire și control al tuberculozei, dacă aceasta nu ar reprezenta un real pericol pentru cei din jur. Ba mai mult, zeci de slujitori, nevoitori și credincioși suferă de această maladie nemiloasă, de altfel ușor tratabilă dacă este depistată la timp.

Adesea bolnavii pot fi identificați în cadrul serviciilor divine. Preoții comunică cu mulți oameni. Astfel, cei din comunitățile religioase trebuie să posede cunoștințe despre simptomele, căile de răspândire și metodele de prevenire ale acestei boli.

Important este că omul informat de-a dreptul este înarmat în vederea depășirii unor potențiale riscuri de îmbolnăvire. În acest sens, modestul Ghid prezentat vine cu informații utile în familiarizarea clericilor și credincioșilor despre pericolul tuberculozei (căile de răspândire și alte caracteristici ale bolii), dar și cu modalitățile de prevenire ale acesteia.

Nădăjduim că acest Ghid, care abordează problema bolii din perspectivă medicală și duhovnicească, va fi de un real folos celor care îl vor răsfoi.

ÎPS Vladimir,

Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove

Acest Ghid este distribuit gratuit slujitorilor.

Adresați-vă la depozitul mitropolitan.

Adresa: str. București, 119, Chișinău

Recunoștința pentru boală

Într-o lume căzută, cum este și cea în care trăim, ne putem aștepta adesea la momente de necazuri și de boală. Dar ce este de făcut atunci când ne îmbolnăvim? Mitropolitul Grigorie al St. Petersburgului în cartea sa „O zi de viață sfântă” ne dă câteva sfaturi importante despre acest subiect:

1. Primul lucru, pe care îl precizează acesta, este că atunci când ne îmbolnăvim trebuie să îi mulțumim Domnului, întrucât boala ne este dată pentru a ne mântui. Ne face să trecem peste mândrie, ne amintește că nimeni nu este nemuritor și ne arată limita puterilor proprii. În aceste momente de neputință majoritatea oamenilor caută ajutor la Domnul. Starea de boală este un impuls puternic pentru a-L căuta pe Domnul și de a reflecta la viața eternă pe care o căutăm cu adevărat. În caz de boală suntem obligați să părăsim viața pătată de păcate pe care am dus-o până atunci. Suntem separați de aproapele nostru și astfel nu le mai putem face rău, având mai mult timp să îl petrecem în liniște cu Domnul. Mitropolitul Grigorie spune că „astfel, ar trebui să îi mulțumiți Domnului că nu vă privează de harul Său și că folosește una din cele mai puternice unelte ale sale pentru a vă mântui”.

2. În al doilea rând, starea de boală este o perioadă bună în care să vă gândiți la păcatele săvârșite de-a lungul vieții și pentru care nu v-ați căit, la faptul că ați amânat momentul spovedaniei, nu ați mers la slujbă, nu v-ați rugat zi de zi și nu ați ținut posturile rânduite. Amintiți-vă că niciunul dintre noi nu este fără de

păcat. Precum spune sfântul Ioan „Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este întru noi” (I Ioan 1, 8).

3. Gândiți-vă că această boală ar putea fi ultima. Conștientizați realitatea morții, căci nu știm când ar putea să se reverse asupra noastră. Câteodată vine pe neașteptate odată cu boala. Mărturișiți-vă și cereți să primiți Sfânta Împărtășanie. Pregătiți-vă pentru viața viitoare mai ales pe durata bolii.

4. După ce faceți aceste procese de conștiință și vedeți că ați greșit față de cineva, reparați-vă greșala și îndreptați lucrurile.

5. Asigurați-vă că documentele legale ale posesiunilor materiale sunt în ordine. Atunci când vă trăiți ultimele clipe este bine să vă eliberați sufletul. Nu trebuie să vi le irosiți pe lucruri lumești, ci pentru viața veșnică a sufletului vostru.

6. Consultați un medic și asigurați-vă că luați tratamentul pentru vindecarea dumneavoastră. Dumnezeu a creat toate aceste leacuri pentru ca noi să ne folosim de ele. Păstrați totuși în minte gândul că El este cel care vindecă.

7. Încercați să folosiți această perioadă în beneficiul sufletului. Folosiți timpul pentru rugăciune, pentru a citi cărți religioase sau pentru a vorbi cu oameni milostivi. Evitați televizorul sau conversațiile ce nu hrănesc sufletul. Cereți să vi se aducă icoane în camera unde stați și însemnați-vă cu semnul crucii. Folosiți această perioadă de liniște pentru înălțarea spirituală.

8. Supuneți-vă voii lui Dumnezeu. Nu vă rugați neapărat pentru însănătoșire. Dumnezeu știe ce este mai

bine pentru mântuirea voastră. Amintiți-vă că boala este o unealtă ce prilejuiește mântuirea. Mulțumiți-I Domnului pentru tot ce v-a oferit.

9. Nu vă neliniștiți dacă boala se prelungește ca durată. Nerăbdarea, cărtirea sau temperamentul irascibil nu vor ajuta la însănătoșire. Mitropolitul Grigorie ne sfătuiește să „fim răbdători și să ne rugăm astfel: O Doamne, multe sunt păcatele mele și vrednic sunt de chinul cel veșnic, dar în iubirea Ta nemărginită nu ai vrut ca sufletul meu să sufere, ci mi-ai dat a purta o pedeapsă trecătoare ca să-mi văd păcatele, să mă căiesc și să mă îndrept. Mare este mila Ta, Doamne. Înmulțește-mi răbdarea, binecuvântează-mă cu harul Tău ca să pot îndura boala cu voie bună și cu iubire de Dumnezeu...”

10. Când simțiți că vă însănătoșiți, Mitropolitul Grigorie ne spune, „rugați-vă Domnului ca după ce v-ați însănătoșit, să vă păzească de păcat, să vă amintească de gândurile avute pe durata bolii, căci mulți oameni vindecați au uitat de gândurile avute în timpul bolii.”

11. Dacă simțiți că starea se înrăutățește, cereți să vi se facă Sfântul Maslu. Dacă Domnul nu vă vindecă trupul, atunci, cu siguranță, vă va vindeca sufletul.

12. În cele din urmă, Mitropolitul Grigorie ne sfătuiește să „ne încredințăm cu totul în voia Domnului și să nu dorim altceva decât voia Sa. Aceasta este cea mai bună atitudine pentru orice om, oricare ar fi starea sa. Întrucât acela care se încredințează voii Domnului este al lui Dumnezeu și nu va pieri niciodată”.

www.doxologia.ro

Rolul Bisericii în apariția primelor spitale în Imperiul Bizantin

Relația dintre Biserică și medici în general a fost una foarte bună în decursul veacurilor. În ciuda unor conflicte care au apărut odată cu monopolul secularismului în majoritatea societăților occidentale, relația aceasta se menține în condiții bune și în prezent. Vom discuta în cele ce urmează despre cum au apărut primele spitale clasice și ce rol a avut Biserica din acest punct de vedere.

Timothy S. Miller a scris în anul 1985 o lucrare antologică intitulată „The Birth of the Hospital in the Byzantine Empire”. În această lucrare, el a revoluționat efectiv conceptele existente la vremea respectivă în ceea ce privește apariția spitalului și rolul indiscutabil al Bisericii din acest punct de vedere. Miller a criticat, în special, două asemenea concepte cu care încă mai vin și astăzi o serie de cercetători, și anume că spitalul a fost încă de la început o instituție creată de societate și că aceasta a înflorit, în special, în spațiul apusean. Aceste două idei sunt, pur și simplu, eradicte de dovezile aduse de Timothy S. Miller. Din contră, spitalul a fost încă de la început o instituție întemeiată și controlată de Biserică și, de asemenea, această instituție s-a născut și s-a dezvoltat în Răsăritul creștin cu mai bine de opt secole (!) înainte ca Occidentul să aibă ceva asemănător. Deși în zilele noastre spitalele din Occident beneficiază de un personal poate mai bine instruit și de condiții net superioare pentru desfășurarea activității decât cele din răsăritul Europei, lucrurile nu au stat astfel încă din Antichitate, așa cum consideră în mod eronat mulți specialiști. Imperiul Bizantin a fost prima locație din lume unde a apărut și s-a

dezvoltat într-un mod remarcabil instituția spitalului. Este momentul să facem o incursiune în trecut pentru a descoperi rădăcinile acestei apariții.

Biserica Ortodoxă și apariția spitalului

Miller observă încă de la începutul lucrării că primele instituții care amintesc de spital au apărut în cadrul Imperiului Bizantin: „Aceste xenones bizantine au reprezentat nu doar primele instituții publice care au oferit îngrijire medicală celor bolnavi, ci și cele care au condus la crearea mediilor spitalicești din cursul Evului Mediu, de la care atât Apusul Latin, cât și Răsăritul islamizat și-au dezvoltat facilitățile pentru bolnavi. A scrie despre apariția și dezvoltarea centrelor de îngrijire a bolnavilor în Imperiul Bizantin înseamnă să scrii primul capitol al istoriei instituției spitalului” („The Birth of the Hospital in the Byzantine Empire”, John Hopkins University Press, Baltimore, 1985, p. 4). „Xenones” se numeau acele locuri unde puteau fi îngrijiți străinii, însă nu doar aceștia, ci și cei săraci sau grav bolnavi care nu își puteau permite un medic. Aceste xenones au evoluat în timp, ajungând la situația în care și-au permis, prin finanțarea pe scară largă oferită de Biserică, să angajeze și să susțină mai mulți medici al căror rol era acela de a oferi anumite tratamente gratuite celor care aveau nevoie de ele, dar nu își permiteau să le plătească. Comentând asupra acestei afirmații importante a lui Miller, cercetătorul american Stanley Samuel Harakas observă că „Biserica guverna aceste spitale, le finanța și oferea oameni

care să ocupe pozițiile principale în ele. Ea a înfăptuit acest lucru ca pe o parte a chemării sale de „a iubi” oamenii și ca o parte a asemănării sale cu Dumnezeu. Dumnezeu era considerat, mai presus de toate, ca Philanthropos, „Iubitorul de oameni” (Stanley Harakas, „Health and Medicine in the Eastern Orthodox Tradition”, The Crossroad Publishing Company, New York, 1990, p. 75). Așadar, Biserica a stat la baza nașterii primelor spitale importante din cadrul istoriei omenirii și doar partea răsăriteană a avut rolul principal în această direcție. Așa cum observa tot Miller: „Exceptând un exemplu din secolul al VII-lea din Spania vizigotă, nici una dintre instituțiile filantropice ale Europei Occidentale nu a oferit acces la medici pentru cei bolnavi, până în secolul al XII-lea” („The Birth of the Hospital...”, p. 4). Așadar, au existat centre și în Apus, unde bolnavii erau îngrijiți. Desigur, toate acestea erau întreținute și finanțate în special de Biserică. Însă „nici unul dintre acestea nu permitea accesul medicilor la cei bolnavi”. Vorbim de o îngrijire pur speculativă și care, chiar dacă avea cele mai bune intenții la bază, se dovedea adesea neputincioasă în fața bolilor și epidemiilor devastatoare. Biserica Ortodoxă a fost prima care a permis medicilor să îi îngrijească pe cei bolnavi, nu pentru că și-ar fi pierdut credința în puterea rugăciunii sau în mila lui Dumnezeu și a sfinților, ci pentru că a considerat că medicina nu este un lucru contrar credinței, ci un element prin care Dumnezeu însuși lucrează și poate oferi alinare.

Ziarul Lumina,
15 noiembrie 2012

SĂNĂTATEA

ASPECTE MEDICALE ȘI DUHOVNICEȘTI

ROSTUL BOLII

Mântuitorul nostru împreună cu de-Dumnezeu-purtătorii Părinți ne învață că singura noastră grijă din această viață trebuie să fie mântuirea sufletelor. Episcopul Ignatie scrie: “Viața pământească – această scurtă vreme – îi este dată omului, din mila Creatorului, pentru ca acesta să o folosească pentru mântuirea lui, adică să depășească moartea și să treacă la viață.

Pentru aceasta, trebuie “ca pe toate din această lume să le privim ca pe niște umbre trecătoare și să nu ne lipim inima de nimic din ea (...) pentru că nu privim la cele văzute, ci la cele nevăzute; deoarece cele văzute sunt trecătoare, iar cele nevăzute sunt veșnice” (Sfântul Ioan din Kronstadt, Sfaturi duhovnicești). Pentru noi, creștinii ortodocși, centrul vieții nu este aici, ci dincolo, în lumea veșnică.

Atâta timp cât trăiesc, creștinii ortodocși nu se îngrijesc gândindu-se la boala sau suferința care îi poate însoți. Chiar atunci când ne cântăm unul altuia “La mulți ani” de ziua nașterii și la alte sărbători, o facem din pricină că Biserica, în înțelepciunea ei, știe că noi, într-adevăr, avem nevoie de “mulți ani” pentru a ne schimba și a ne pocăi pentru păcatele noastre, deci nu pentru că viața are vreo valoare în sine. Dumnezeu nu Se interesează de cât de bătrâni suntem atunci când ajungem înaintea judecării Lui, ci dacă ne-am pocăit; pentru El nu contează dacă am murit de vreun atac de inimă sau cancer, ci dacă sufletul nostru este în stare de sănătate.

De aceea, “nu trebuie să ne înfricoșăm de nicio nenorocire omenească, ci doar de păcat; nici de sărăcie, nici de nisaiva neputințe, nici de ocări, nici de răutățile altora față de noi, nici de umilințe, nici de moarte” (Sfântul Ioan Gură de Aur, La Statui), fiindcă aceste “nenorociri” sunt numai cuvinte și acestea nu au nici o realitate pentru cei ce trăiesc pentru Împărăția Cerurilor. Singura “nenorocire” adevărată din această viață este a-L supăra pe Dumnezeu. Dacă vom avea în cuget această înțelegere fundamentală a scopului vieții, atunci sensul duhovnicesc al neputințelor trupești ni se poate descoperi și nouă.

Este o lecție încă neînvațată de către neamul lui Adam care, în mândria lui, caută dintotdeauna să fie “zei”: din pricină că fiecare păcat este o reînnoire a păcatului primilor oameni, o îndepărtare cu voie de Dumnezeu, îndreptată spre sine. Astfel, ne punem pe noi în locul Lui Dumnezeu, slujindu-ne nouă înșine în loc de a sluji Creatorului. În acest fel, suferința bolii slujește astăzi aceluiași scop căruia i-a slujit și la început: și din această pricină ea nu este altceva decât un semn al milei și dragostei Lui Dumnezeu. Celor ce sunt bolnavi, Sfinții Părinți le spun: “Dumnezeu nu te-a uitat; El are grijă de tine” (Sfinții Varsanufie și Ioan, Filocalia).

Sfântul Ambrozio de la Mănăstirea Optina a vorbit despre relația dintre suflet și trup într-o scrisoare către o mamă al cărei

copil era foarte bolnav: “Nu trebuie să uităm că într-o epocă sofisticată ca cea în care trăim, chiar și copilații sunt vătămăți duhovnicește de ceea ce văd sau aud. Prin urmare, este nevoie de curățare, iar aceasta se realizează numai prin suferință trupească... Trebuie să înțelegem că desfătarea raiului se dă numai celui ce acceptă suferința”.

Sfântul Nicodim Aghioritul a arătat că, deoarece omul este îndoit în fire, creat cu suflet și trup, “există o interacțiune între suflet și trup” (Sfaturi), fiecare dintre părți acționând una asupra celeilalte, comunicând între ele”. Sfântul Ioan Gură de Aur scrie că “atunci când sufletul este bolnav, de obicei, nu simțim nicio durere (...), dar, dacă se întâmplă ca trupul să sufere doar puțin, facem toate eforturile să ne eliberăm de boală și de durerea ei”. De aceea, Dumnezeu pedepsește trupul pentru păcatele sufletului, astfel ca prin pedepsirea trupului, sufletul să poată primi vreo vindecare. (...) Hristos a făcut același lucru cu slăbănogul atunci când a spus: Iată, te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai păcătuiești, ca nu cumva să-ți fie mai rău! Ce învățăm de aici? Boala slăbănogului fusese pricinuită de păcatele lui” (Omilia 38 la Evanghelia Sfântului Ioan).

La Sfântul Serafim din Sarov a fost adusă odată o femeie. Era grav schilodită, neputând merge din cauză că genunchii ei stăteau ridicați până la piept. “Ea îi spuse Bătrânului că fusese născută în Biserica Ortodoxă, dar, după ce s-a măritat cu un protestant, abandonase ortodoxia și, pentru necredințioșia ei, Dumnezeu o pedepsise dintr-odată. (...) Ea nu-și mai putea mișca nici mâinile, nici picioarele. Sfântul Serafim a întrebat-o pe femeia bolnavă dacă acum crede în Maica ei, Sfânta Biserică Ortodoxă. Primind un răspuns afirmativ, i-a spus să-și facă cum se cuvine semnul Crucii. Spuse că nu poate ridica nici o mână; dar, în momentul în care Sfântul s-a rugat și i-a uns mâinile și pieptul cu untdelemn din candela de la icoană, boala a lăsat-o imediat”. Iată te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai păcătuiești, ca nu cumva să-ți fie și mai rău!

Această legătură dintre suflet și trup, păcat și boală se arată foarte limpede: durerea ne spune că s-a întâmplat ceva rău cu sufletul, că nu numai trupul este bolnav, ci și sufletul. Vedem astfel cum sufletul poate transmite trupului bolile sale, stârnind mai apoi în om dorința de cunoaștere de sine și dorința întoarcerii către Dumnezeu. În Viețile Sfinților se pot vedea nenumărate astfel de cazuri. Bolile ne mai învață și aceea că “adevăratul nostru sine, personalitatea noastră nu este trupul văzut, ci sufletul nevăzut, omul lăuntric (Sfântul Nicodim Aghioritul, Hristoitia).

Oare aceasta înseamnă că omul care se bucură de o sănătate continuă este duhovnicește “în formă”? Nicidecum, deoarece suferința ia multe forme, fie în trup, fie în suflet sau în minte. Cât de mulți sunt aceia care, deși au o sănătate de fier, se tânguie că “viața nu merită trăită”?

Iată cum descrie Sfântul Ioan Gură de Aur acest fel de suferință: “Unii cred că a te bucura de sănătate este un motiv de plăcere. Dar nu este așa; fiindcă mulți dintre cei care au o sănătate bună și-ar dori să moară de mii de ori, nefiind în stare să suporte jignirile ce li se aduc. (...) Căci, deși trebuia să ajungem

împărați și să trăim împărătește, ne aflăm copleșiți de multe necazuri și tulburări. (...) În mod inevitabil, clipele de restrîns ale împăraților sunt la fel de numeroase ca valurile unui ocean. Deci, dacă monarhia nu este în stare să-și scape viața de durere, atunci ce altceva ar putea împlini acest lucru? Cu adevărat, nimic din această viață” (Omilia 18 La statui).

Adeseori protestanții “revendică” sănătatea în “Numele Lui Hristos”. Ei privesc sănătatea ca pe ceva pe care creștinul este îndreptățit să-l aibă. Aceasta este exact opusul învățaturii ortodoxe, așa cum o vedem și în istoria dreptului Iov din Vechiul Testament. Sfântul Ioan Gură de Aur spune că sfinții îi slujesc Lui Dumnezeu nu pentru că așteaptă vreo răsplată, duhovnicească sau materială, ci pur și simplu pentru că îl iubesc: “căci sfinții știu că cea mai mare răsplată dintre toate este să îl poți iubi și sluji pe Dumnezeu”. Astfel, “Dumnezeu, vrând să arate că sfinții nu L-au slujit pentru a primi răsplată, l-a lipsit pe Iov de toată bogăția, lăsându-l pradă sărăciei și îngăduind să cadă în boli grave”. Iar Iov, care nu trăia pentru vreo răsplată în această viață, a rămas în continuare credincios Lui Dumnezeu (Omilia 1 La statui).

Așa cum oamenii sănătoși nu sunt fără de păcat, tot așa și Dumnezeu îngăduie câteodată ca cei cu adevărat drepți să sufere “ca o pildă pentru cei slabi” (Sfântul Vasile cel Mare, Regulile Mari). De aceea, așa cum învață Sfântul Ioan Casian, “un om se învață și se formează mult mai bine din pilda altuia” (Regulile).

Vedem aceasta și în Scriptură în cazul lui Lazăr. “Deși suferise de răni dureroase, nu a cântit niciodată împotriva bogatului, nici nu i-a adresat rugăminți...Ca urmare, el a găsit odihnă în sânul lui Avraam, ca unul care acceptase cu smerenie necazurile vieții” (Sfântul Vasile cel Mare, Regulile mari).

Părinții Bisericii ne învață de asemenea că boala este o cale de a imita suferința martirilor. Astfel, în viețile multor sfinți aflăm cum la sfârșitul vieții s-au abătut asupra lor suferințe cumplite, pentru ca astfel, prin suferința lor nevinovată, să poată trece printr-o mucenicie trupească. Un foarte bun exemplu în acest sens poate fi aflat la marele apărător al Ortodoxiei, Sfântul Marcu al Efesului: “A fost bolnav paisprezece zile, iar boala pe care a avut-o, după cum spunea chiar el, l-a muncit în același fel în care instrumentele de fier pentru tortură ale chinurilor îi munciau pe sfinții mucenici, de parcă i-ar fi zdrobit coastele și măruntaiele, și ar fi fost încins cu acestea și legat în așa fel încât îi pricinuiău o durere de nesuportat; tot așa s-a întâmplat că ceea ce oamenii nu au putut face cu sfântul trup al mucenicului, a fost plinit de boală, după negrăita judecată a Providenței, pentru ca Mărturisitorul Adevărului, Mucenicul și Biruitorul tuturor suferințelor să se înfățișeze înaintea lui Dumnezeu, după ce va fi trecut prin fiecare suferință, mulțumită căreia, până la ultima sa suflare, asemeni aurului lămurit în cuptor, el, în veșnicie, să poată primi o mai mare cinste și răsplată de la Dreptul Judecător” (The Orthodox World, vol. 3, nr. 3).

*Extras din:
“Învățătura Sfinților Părinți despre boală.
Rugăciuni pentru bolnavi”*

Atenție – TUBERCULOZA!

Biserica este alarmată de numărul crescând al persoanelor ce sunt contaminate de tuberculoză. În acest sens, venim cu îndemnuri de precauție în vederea prevenirii acesteia.

Tuberculoza este o maladie infecțioasă periculoasă, care, în cazul nedepistării la timp și tratării inadecvate, poate duce la pierderea capacității de muncă, invaliditate și deces. Tuberculoza este provocată de mycobacteria tuberculozei (Mycobacterium tuberculosis) numită și bacilul Koch.

Cel mai frecvent tuberculoza afectează plămânii (tuberculoza pulmonară), însă poate afecta și alte organe (tuberculoza oaselor și articulațiilor, tuberculoza renală, tuberculoza ganglionilor limfatici intratoracici, tuberculoza

za aparatului uro-genital, tuberculoza pielii, a ochilor etc.)

Infecțarea

În majoritatea cazurilor, tuberculoza este transmisă pe cale aeriană de la bolnavul cu tuberculoză pulmonară contagioasă, adică care elimină mycobacteria tuberculozei.

Sursa principală de infecție o constituie sputa bolnavului care raspândește în aer microparticulele ei bacilifere eliminate prin tuse, strănut, vorbire și scuipat. Acestea, împreună cu aerul inspirat, pătrund în plămânii persoanelor sănătoase, provocând tuberculoza. Persoana sănătoasă poate fi contaminată cu tuberculoză în încăperi aglomerate, neventilate, în care se afla un bolnav de tuberculoză pulmonară contagioasă. În cazul altor forme ale maladiei, cum ar fi, de exemplu, tuberculoza renală sau tuberculoza

ganglionilor limfatici, mycobacteriile nu sunt eliminate în aer și contaminarea nu poate avea loc. Orice persoană poate fi infectată cu tuberculoză, indiferent de statutul social și situația materială.

A fi infectat cu tuberculoză nu înseamnă a fi bolnav.

Majoritatea persoanelor infectate nu se îmbolnăvesc de tuberculoză, deoarece sistemul lor imun face față infecției.

Se îmbolnăvesc doar 5-10% din persoanele infectate, și anume acele persoane care au sistemul imun slăbit.

Factorii care favorizează îmbolnăvirea sunt:

bolile cronice, traiul în spații mici, umede și reci, subnutriția, condiții nefavorabile de muncă, stresul, infecția HIV etc.

Aproximativ o treime din populația lumii este infectată cu tuberculoză.

**TUBERCULOZA
POATE FI TRATATĂ!**

Nașterea Domnului

de Vasile MILITARU

Și-ntr-un miez de noapte, lină și-nstelată,
Înger de lumină la ciobani s-arată
Și pe când ciobanii foarte se-nspăimântă,
Îngerul cu grabă, dulce le cuvântă:

„- Nu vă fie teamă, căci v-aduc de sus
Vestea că pe lume S-a născut Iisus,
Împărat cu slavă, dar fără palate,
Care mântui-va lumea de păcate!...”

Mergeți dar în staul, să-l vedeți și voi,
Buni ciobani și vrednici păzitori de oi;
Să-l vedeți în iese, surâzând în pace,
Înfășat în albe scutece sărace!...”

Și s-au dus ciobanii unde li s-a spus,
Și-au găsit în iesle astfel pe Iisus,
Prunc sărac, în scutece de săraci la fel,
Și-au crezut ciobanii – cei dintâi, - în El!...

Iar apoi, de-asupra staulului sfânt,
Îngeri din ceruri coborâră-n cânt, -
Cu lumină mare peste cei ce pier, -
Lăudând pe Domnul Dumnezeu din cer:

”Întru cei din slavă, Doamne, slavă Ție
”Și-ntr-oameni pace pe pământ să fie!” -
Astfel stau să cânte miile de îngeri
Celui ce venise între-atâtea plângeri...

Iar de-asupra ieslei, când a fost să stea,
Călăuză sfântă, - o frumoasă stea,
Au intrat în staul, cu smerit alai,
Și-n genunchi căzut-au cei trei falnici Crai!...

Lui Iisus atuncea tainic se-nchină
Magii ce venise din adânc de țară,
Dăruindu-I aur, smirnă și tămâie
Celui ce venise lumea s-o mângâie...

Și-au pornit să spună Magii-n lung și lat,
Că Iisus născutul lumii e-mpărat,
Însă înțelepții n-au știut să spună
Că Iisus purta-va și de spini cunună...

Stimați cititori, publicația „Altarul Credenței” vă aduce sincere felicitări cu ocazia sărbătorii Nașterii Domnului și vă urează ca acest mare praznic să vă fie prilej de împăcare și unire cu aproapele într-o credință și trăire. Nașterea Pruncului Hristos să fie început bun nouă tuturor pentru o viață bineplăcută semenilor și lui Dumnezeu.

În speranța că și în noul an veți fi alături de noi, vă urăm Crăciun Fericit și La Mulți Ani!

IOASAF BERGHIE – CĂLUGĂRUL ZUGRAV

Ioasaf Berghie s-a născut în 1862 în familia dascălului bisericii din satul Japca. La 16 ani a venit la ascultări la mănăstirea Japca. Aici l-au impresionat imaginile sfinților de pe icoane. Rudele, prietenii l-au îndemnat să se întoarcă acasă, însă tânărul refuza cu vehemență, „toți clătinau din cap, îl jeleau, deoarece lasă acasă o mare avuție. Din ograda tatălui său ieșeau cinci care și erau țarina patru pluguri”. Fiind scutit de serviciul militar, a făcut un pelerinaj la mai multe mănăstiri și biserici din Imperiul Țarist pentru a deprinde taina zugrăvitului. La Lavra Pecerska din Kiev a fost lăsat să facă curățenie în atelier. Apoi a cumpărat scule, vopsele și s-a întors la Japca. Aici, fiind în permanență deranjat de „fiii oamenilor” – rudele sale, care îl vizitau tot timpul, a decis să se retragă la mănăstirea Noul Neamț, unde a fost călugărit în 1895. Faima măiestriei sale a ajuns peste hotarele Basarabiei. Zugrăvea până la două icoane pe săptămână. În total, a pictat peste 2 500 de icoane și steaguri bisericești.

St. Ioan Teologul, ocrotitorul zugravilor, cea dintâi icoană a călugărului Ioasaf.

Dr. Ion XENOFONTOV,
Secretar științific la
Institutul de Studii Enciclopedice
al AȘM

Trebuie să meargă creștinul la biserică sau se poate ruga și acasă?

Deseori poți auzi de la unii „creștini”, care vor să se îndreptățească pe sine că nu-i neapărat să mergi la Sfânta Biserică să te rogi... Poți face lucrul acesta și acasă, că doar tot rugăciune este și tot lui Dumnezeu adresată...

Atunci să vedem: Trebuie să meargă creștinul la Biserică?

Ca creatură a lui Dumnezeu, omul are manifestări culturale, artistice, morale și religioase.

Una din manifestările lui religioase este mersul la Biserică. De ce mergem la Biserică?

1. Pentru că suntem membri ai unei comunități de credință, ai Bisericii Ortodoxe, care are un statut întemeiat pe principii de bază ce se desprind din izvoarele credinței: Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție, în care avem norme de

credință care includ și participarea la slujbele dumnezeiești în duminici și sărbători, după cum zice psalmistul: „...Întru adunări te voi binecuvânta, Doamne” (Ps., 25, 12).

2. Domnul Iisus Hristos mergea la templu și în sinagogi, unde citea din Lege, din Psalmi și din Prooroci, din care învățau toți să cunoască Legea Domnului, Legea mântuitoare.

3. Mergem la Biserică pentru că avem porunca bisericească: „Să ascultăm cu evlavie Sfânta Liturghie în fiecare duminică și sărbătoare”.

4. Mergem la Biserică pentru a participa la rugăciunea de obște și pentru a învăța din Legea Domnului în care suntem botezați și în care avem nădejdea mântuirii, pentru că prin credință suntem mântuiți, dar nu prin orice credință, ci prin credința ce ne învață Biserica Ortodoxă.

5. Mergem la Biserică pentru a alcătui ceata duhovnicească și a lăuda pe Dumnezeu în adunări ca îngerii în ceruri, deoarece Dumnezeu ne-a primit și pe noi, pământenii, să-l slujim Lui cu frică și cu cutremur.

6. Mergem la Biserică în duminici și sărbători pentru sfințirea vieții noastre prin Sfintele Taine. Biserica este locul unde se săvârșește Sfânta Liturghie, care este Jertfa de taină cu valoare infinită, ce însoțește și împlinește rugile noastre.

7. Mergem la Biserică pentru că Însuși Domnul Iisus Hristos a spus: „Unde sunt doi sau trei adunați în Numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei, 18, 20). Domnul ferește pe cei ce iubesc casa Domnului: „Ferițiți sunt cei ce locuiesc în casa Ta, în vecii vecilor Te vor lăuda” (Ps., 83, 5).

Prot. Ioan PLĂMĂDEALĂ

ALTARUL CREDINTEI

Grăbiți-vă să vă abonați la "Altarul Credenței". Din ianuarie 2013 reorganizăm ziarul mitropolitan în revistă de informație bisericească, teologie și spiritualitate. Va fi unica revistă creștin-ortodoxă din republică, care va oferi hrană duhovnicească și modele de trăire în duhul Adevărului în această lume tulbură și zbuciumată. "Altarul Credenței" va deveni revista întregii familii, din care vor putea sorbi părinții, micuții, tinerii, dar și vârstnicii. Să fim împreună pe calea cunoașterii dumnezeiești și a trăirii ortodoxe. Abonarea la orice oficiu poștal.

Indice
de abonare –
21556.

